

ÖĞRETİM İLKELERİ

➤ ÖĞRENCİYE GÖRELİK (HAZIRBULUNUŞLUK)	➤ ETKİN KATILIM
➤ YAŞAMA YAKINLIK (HAYATİLİK)	➤ SOMUTTAN SOYUTA
➤ BİLİNENDEN BİLİNMEYENE	➤ YAKINDAN UZAĞA
➤ EKONOMİK	➤ AÇIKLIK
➤ BÜTÜNLÜK	➤ AKTÜELLİK (GÜNCELLİK)

1. Okulda Öğrenme	2. Tam Öğrenme*	3. Programlı Öğretim*
4. Gagne'nin Eğitim Bilimlerine İlişkin Çalışmaları*	5. Anlamlı Öğrenme*	6. Basamaklı Öğretim*
7. Yaşam Boyu Öğrenme*	8. Yapılandırmacılık*	9. 5E Modeli
10. Aktif Öğrenme	11. İş birlikli Öğretim	12. Çoklu Zeka Kuramı
13. Tutor Destekli Öğretim		

BLOOM'UN TAM ÖĞRENME MODELİ

Tam öğrenme süreci

İstenen
Öğrenci
Nitelikleri

+

Öğretim
Hizmetinin
Niteliği

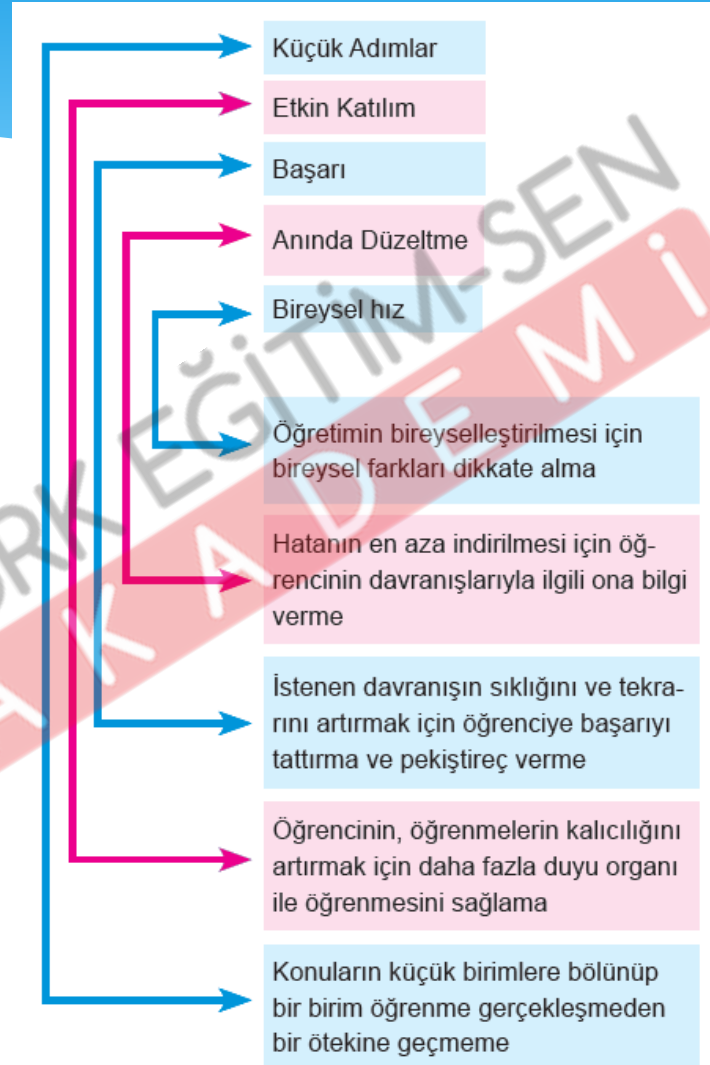
=

İstenen
Öğrenme
Ürünleri

TÜRK EĞİTİM-SEN
AKADEMİ

SKINNER'IN PROGRAMLI ÖĞRENME MODELİ

Gagne'nin Eğitime İlişkin Çalışmaları

✓ Öğrenme Hiyerarşisi (Bilgi Sıralaması)

- * İşaret öğrenme:
- * Uyarıcı Yanıt öğrenme:
- * Zincirleme motor öğrenme:
- * Sözel öğrenme:
- * Ayırt etmeyi öğrenme:
- * Kavram öğrenme:
- * İlke öğrenme:
- * Problem çözme:

* Öğretim Modeli (9 Öğrenme Kuramı)

- * 1-Dikkat Çekme
- * 2-Hedeften haberdar etme
- * 3-Ön bilgiyi hatırlatma
- * 4-İçeriği Sunma
- * 5-Rehberlik Yapma
- * 6-Pratik Yapma
- * 7-Dönüt Sunma
- * 8-Değerlendirme
- * 9-Transfer Etme

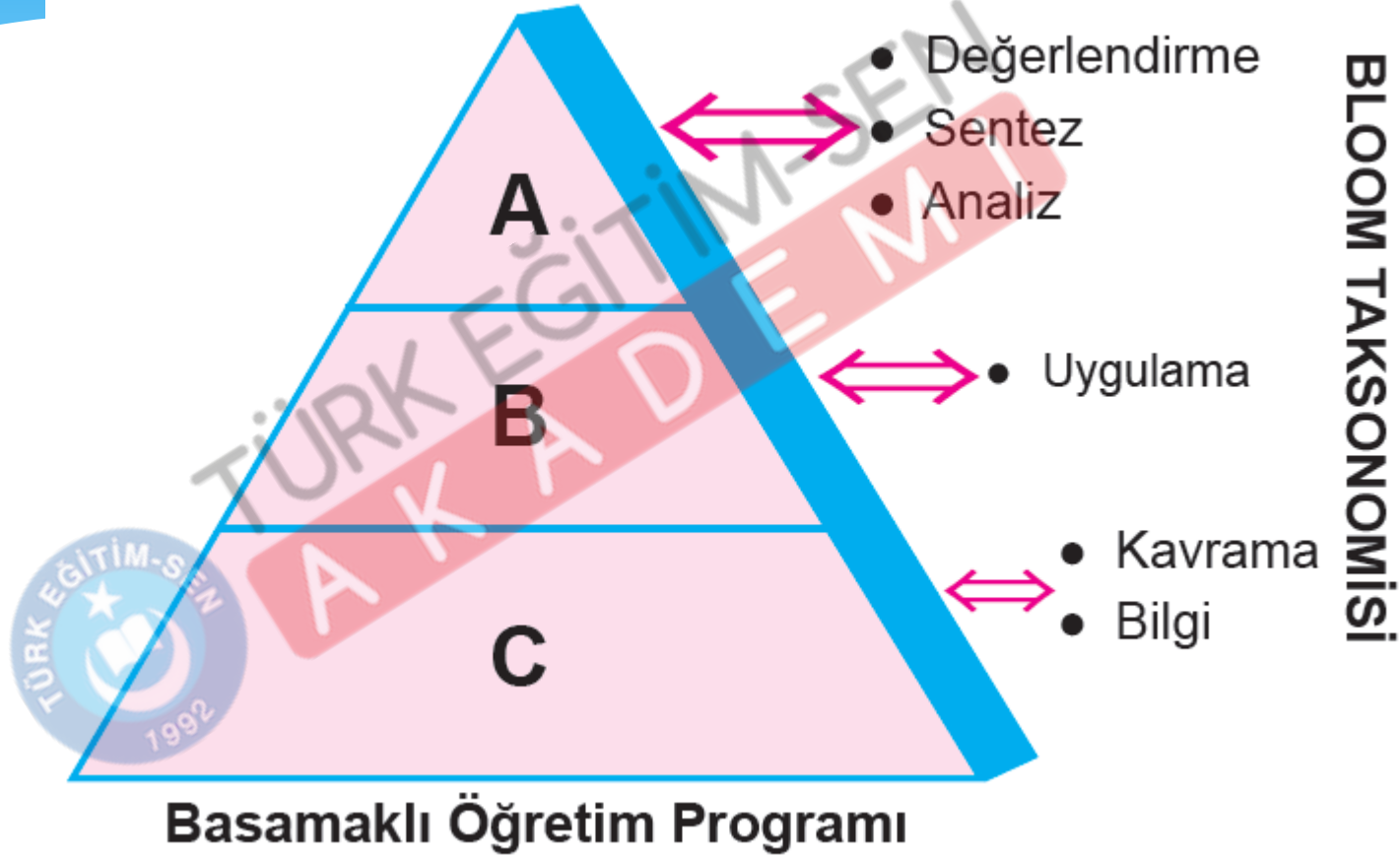
- * Gagne'ye göre öğretimin sonunda elde edilen **öğrenme ürünleri** ise beş gruba ayrılır.

- * a. Sözel bilgiler
- * b. Tutumlar
- * c. Devinişsel beceriler
- * d. Zihinsel beceriler
- * e. Bilişsel stratejiler

ANLAMLI ÖĞRENME - Ausubel

- ✓ Yeni bilgiler eski bilgi sistemine yerleştirilerek anlamlı öğrenmeler gerçekleştirilebilir.
- ✓ Öğrencinin sahip olduğu bilgi birikimi ortaya çıkarılmalı ve buna göre öğretim planlanmalıdır.
- ✓ Bilgiyi örgütleme ve sunma görevi öğretmende olmalıdır.
- ✓ Kavram haritalarından sıklıkla yararlanır.
- ✓ İçerik açık biçimde aşamalılık (YSBBG) ilkelerinden yararlanılarak aktarılmalıdır.

YAŞAM BOYU ÖĞRENME

Her Zaman
Her Yerde
Herkes

*3H EĞİTİM

*Süreklilik

*Yaratıcılık

*Öğrenmeyi Öğrenme

YAPILANDIRMACILIK

ÖĞRENCİ

- * İlgil ve ihtiyaçları dikkate alınır
- * Hazırbulunuşluk düzeyine göre plan yapılır
- * Böylece öğrenme isteği arttırılır.
- * Öğretimin her aşamasında öğrenci etkindir.

ÖĞRETMEN

Öğrenciye rehberlik eder.
Kimi durumlarda ön bilgiyi hatırlatır.
Kutup yıldızı gibidir.

BİLGİ

Eski bilgilerle yeni bilgileri ilişkilendiren öğrencidir.
Bilgi deneyime dayalıdır.Bu Nedenle özneldir.
Tümevarım ya da tümdengelim
Yoluyla örgütlenir.
Birincil veri kaynaklarından yararlanılır

AKTİF (ETKİN) ÖĞRENME

✓ Aktif öğrenme yaklaşımının kullanıldığı bir öğrenme - öğretme ortamında altı unsur ön plana çıkmaktadır. Bunlar:

☐ Enerji

☐ Öz denetim

☐ Güven

☐ Duyarlı olma

☐ Gruba ait olma

☐ Karar

İŞ BİRLİKLİ

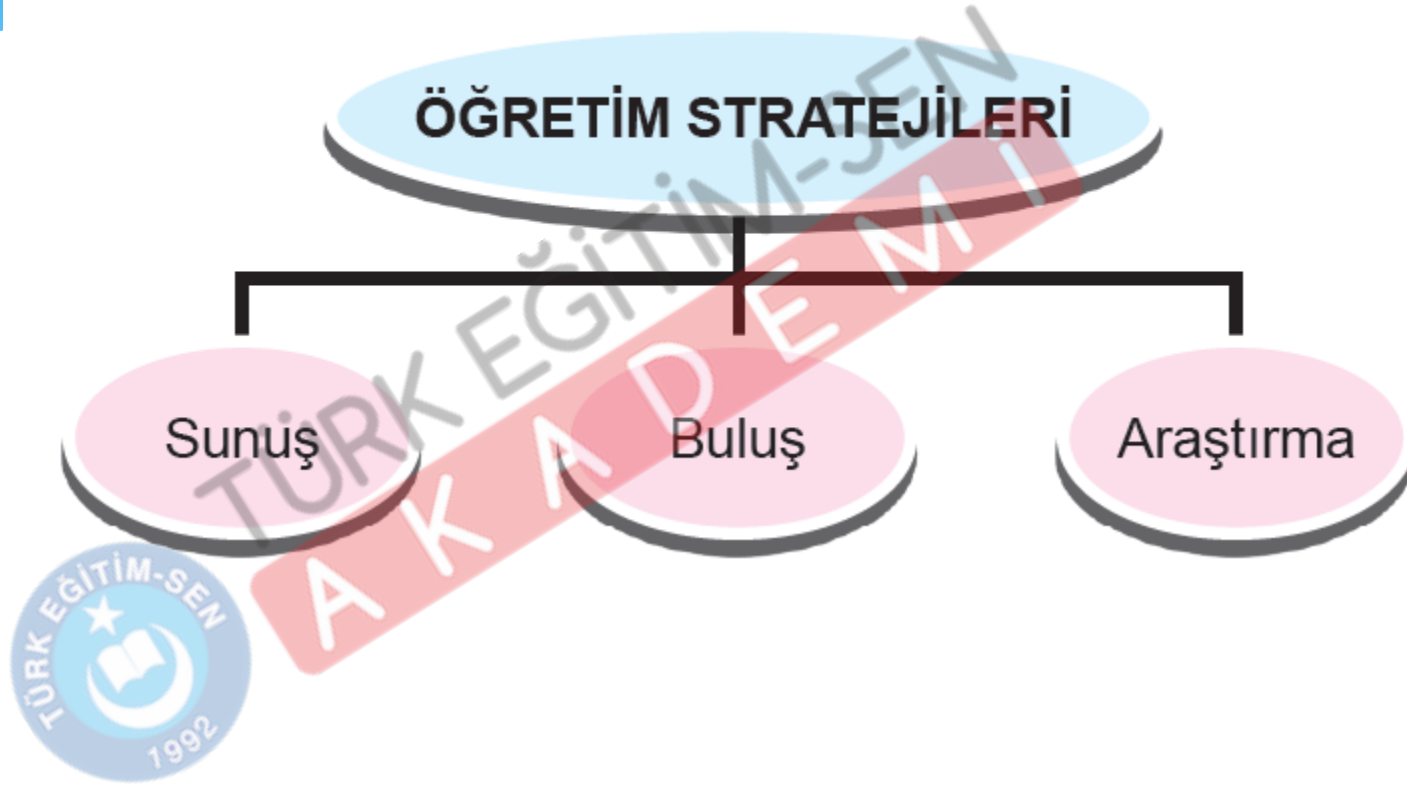
İŞ BİRLİKLİ ÖĞRETİM SÜRECİNİN DEĞİŞKENLERİ

Olumlu bağlılık (Pozitif Etkileşim)	Grup ödülü
Eşit başarı fırsatı	Yüz yüze destekleyici öğretim
Bireysel-Grupla Değerlendirme	Sosyal beceriler

ÇOKLU ZEKÂ KURAMI / GARDNER

Sözel Zeka	İçsel (öze dönük) Zeka
Sosyal Zeka	Müziksel-Ritmik Zeka
Bedensel Zeka	Görsel-Uzamsal Zeka
Mantıksal-Matematiksel Zeka	Doğa Zekası

ÖĞRETİM STRATEJİLERİ

Sunuş yoluyla öğrenme

öncüsüdür

Ausubel

özelliğidir

- Öğretmen merkezlidir.
- Öğretim tümdengelimsel bir yol ile gerçekleşir.
- Örneklerle destekli bilgi sunumu önemlidir.
- Bilgilerin tümünü öğretmen verir.
- Kavram haritaları önemli yer tutar.

Buluş yoluyla öğrenme

öncüsüdür

özelliğidir

Bruner

- Öğrenci merkezlidir.
- Bilgiler öğrencilere doğrudan verilmez, bilgi öğrenci tarafından araştırılıp bulunur.
- Öğrencinin problem çözme yeteneğine dayanır.
- Öğretmen öğretime dikkat çekici bir problem ile başlar, çözüme yönlendiren örnekler verir, farklı kaynaklar önerir.
- Sunuş ve genellemelere öğrenci ulaşır.
- Öğrenciler basit bilgiler ile yetinmez, derinlemesine analiz yapar.
- Öğretim tümevarımsal bir yol ile gerçekleşir.
- Üst düzey düşünme beceriler önemlidir.

Buluş / Keşfetme yoluyla öğretim adımları:

1. Öğretmen örneği sunar.
2. Öğrenci örneği tanımlar.
3. Öğretmen ek örnekler sunar.
4. Öğrenci yeni örnekleri tanımlar, birinci örnekle bağ kurar.
5. Öğretmen ek örnekler verir ve olumsuz örnekler sunar.
6. Öğrenci örnekleri karşılaştırır ve duruma ters düşen örnekleri belirler.
7. Öğretmen, öğrenciden anında örneğin özelliğini ya da ilişkiyi bulmasını ister.
8. Öğrenci, tanımlı yapar ve ilişkiyi kurar.
9. Öğretmen, öğrenciden ek örnekler bulmasını ister.

Araştırma yoluyla öğrenme

öncüsüdür

özelliğidir

Dewey

- Tümüyle öğrenci merkezlidir.
- Bilimsel süreç beceriler önemsenir.
- Üst düzey düşünme becerileri önemlidir.
- Öğrencilerin bir konuya ya da probleme ilişkin tüm ayrıntıları analiz etmeleri ve araştırmalar yapmalarını gerektirir.
- Tümüyle öğrenciler etkin olduğundan tümevarımsal ya da tümdengelsel bir yol izleyebilir.

Buluş yoluyla öğretimi kullanarak dersinde karışımları işlemek isteyen öğretmen, öncelikle karışımlara örnekler verir. Öğrenciler örnekleri betimledikten sonra öğretmen ek örnekler verir ve öğrencilerin bu örnekleri betimleyerek önceki örneklerle karşılaştırmalarını sağlar.

Buna göre, ders aşağıdaki aşamalardan hangisiyle devam etmelidir?

- A) Öğrencilerin zıt örnekler vermesi
- B) Öğretmenin, örnek olmayan durumlar vermesi
- C) Öğrencilerin ek örnekler vermesi
- D) Öğrencilerin, zıt örnekleri öğretmenin örnekleriyle karşılaştırması
- E) Öğrencilerin örneklerden kurala ulaşması

Düşünme Becerileri

Eleştirel Düşünme	Yansıtıcı Düşünme
Analitik Düşünme	Yaratıcı Düşünme
Özenli Düşünme	Lateral Düşünme
Metabilişsel Düşünme	Global Düşünme

ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ

Anlatım	Organize görüş kazandırmak, ortak altyapı oluşturmak ve öğretimde ekonomiklik sağlamak
Tartışma	Düşünmeye ve konuşmaya yöneltmek, iyi anlaşılmayan noktaları açıklamak, verilen bilgileri pekiştirmek ve demokratik tutum kazandırmak
Örnek olay	Konunun içindeki problemlerin tartışılarak çözülmesi yoluyla öğrenme, problem çözme becerisi kazandırmak ve öğrenilen bilgilerin günlük yaşama aktarılmasını sağlamak
Gösterip yaptırma	Bir konuya ilişkin bilgileri beceriye dönüştürmek, psikomotor beceriler kazandırmak ve yaparak yaşayarak öğrenme sağlamak
Problem çözme	Üst düzey bilişsel beceriler kazandırmak, bilimsel süreci öğretmek, problem çözme becerisi ve yaparak yaşayarak öğrenme sağlamak
Proje	Disiplinler arası çalışma becerisi, üst düzey zihinsel beceriler ve bilimsel tutum kazandırmak, kişisel ve birlikte (grupla) çalışma becerilerini geliştirmek

TARTIŞMA TEKNİĞİ

Münazara

- İki grup vardır. Amaçları "Düşünceyi yanlış da olsa savunmak ve kazanmaktır."

Panel

- Grup, 3-5 kişiden oluşur. İlgi çekici bir konuyu kendi aralarında dinleyici karşısında tartışırlar.
- Konunun bilimsel olmasına gerek yoktur.

Forum

- Dinleyici grubun uzman gruba soru sorması, uzmanların bu soruları yanıtlamasıyla gerçekleşen bir tekniktir.
- Dinleyiciler uzman gruba doğrudan sorular sorabilirler, kendi görüşlerini açıklayabilirler.

Kollegyum

- Panele benzer. İki grup vardır, bunlardan biri soru soran; diğeri uzmanların oluşturduğu cevap veren gruptur.

Zıt Panel

- Konu tekrarı, gözden geçirme, yeni fikirleri ortaya çıkarma, öğrencilerin ilgisini çekme amacıyla uygulanır.
- Soru soran ve cevap verenler olmak üzere sınıf ikiye ayrılır.

Sempozyum

- Belli bir alanda her oturumda uzman 3-5 konuşmacının katıldığı grup tartışması tekniğidir. Konu bilimsel nitelikli olmak zorundadır, konuşmalar konferans havasında geçer.
- Sempozyum, ciddi bir ön hazırlık gerektirir.
- Ulusal ve uluslararası düzeyde katılımcılarla gerçekleştirilir.

Çember	<ul style="list-style-type: none">• Dersin başında ve sonunda kullanılır. Oyun tarzı öğretim tekniğidir.• Öğrenciler sınıfın ortasında çember biçiminde sıralanır.• Konuyla ilgili soru sorulur ve her öğrenci bir- iki cümleyi geçmeyecek şekilde sırayla görüşlerini açıklar.
Açık Oturum	<ul style="list-style-type: none">• Toplumu yakından ilgilendiren güncel bir konunun değişik görüşlerdeki kişiler tarafından izleyiciler önünde tartışılmasıdır.• Açık oturumun amacı bir sonuca ulaşmak değil, bilgilendirmektir.
Vızıltı	<ul style="list-style-type: none">• Küçük gruplar konuyu kendi aralarında tartıştıktan sonra diğer gruplarla birlikte tartışma yapılır.• Gruplardaki kişi sayısı ve tartışma süresine göre grup isimlendirilir.
Workshop	<ul style="list-style-type: none">• Küçük bir grubun, belli bir yerde kısa bir sürede toplanarak belli konular üzerinde çalışarak, tartışarak problemlere çözüm ürettikleri veya ortak kararlar aldıkları bir tekniktir.

Belirli bir konuda yeterli deneyime sahip öğrencilerinin kuram ile uygulama arasında bağ kurmalarını ve sanal bir ortamda bilgilerini pekiştirmelerini amaçlayan bir öğretmenin aşağıdaki yöntem ve tekniklerin hangisinden yararlanması gerektiği söylenebilir?

A) Panel

B) Zıt panel

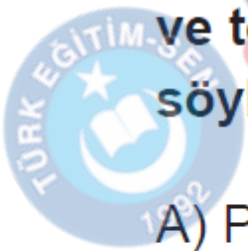
C) Münazara

D) Workshop

E) Sempozyum

Belirli bir konuda yeterli deneyime sahip öğrencilerinin kuram ile uygulama arasında bağ kurmalarını ve sanal bir ortamda bilgilerini pekiştirmelerini amaçlayan bir öğretmenin aşağıdaki yöntem ve tekniklerin hangisinden yararlanması gerektiği söylenebilir?

A) Panel

B) Zıt panel

C) Münazara

D) Workshop

E) Sempozyum

Bir öğretmen tarih dersinde işlenen konuları tekrar etmek ve iyi anlaşılmayan noktaları saptamak amacıyla bazı öğrencileri önceden görevlendirerek sınıfın önüne iki grup çıkarır. Bu gruplardan biri, 15 dakika süreyle konunun temel noktalarına değinir. Daha sonra sınıftaki tüm öğrenciler konu hakkında uzmanlık derecesinde bilgiye sahip olan diğer gruba hazırladıkları konuyla ilgili soruları sorarlar.

Öğretmenin yararlandığı öğretim yöntem ya da tekniği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kollegyum
- B) Münazara
- C) Panel
- D) Seminer
- E) Sempozyum

Probleme dayalı öğrenme yaklaşımının kullanıldığı bir sınıfta aşağıdaki işlemlerden hangisinin gerçekleşeceği söylenemez?

- A) Öğrencilerin çıkış noktalarını keşfetmek için farklı kaynaklardan yararlanmaları
- B) Öğretmenlerin öğrenci ilgilerine dayalı problem senaryolarını yazılı olarak sunmaları
- C) Problemlerin disiplinler arası anlayışa dayalı olarak bilgilerin ilişkilendirilmesiyle çözülmesi
- D) Öğretmenlerin öğrenciler tarafından çözülemeyeceğini anladığı sorunları çözmeleri
- E) Öğretmenlerin de öğrencilerle aynı anda, açığa çıkarılmamış gerçekleri keşfetme imkânı elde etmeleri

ÖĞRETİM TEKNİKLERİ

Sınıf İçi Öğretim Teknikleri

Beyin Fırtınası

Görüş Geliştirme

Altı Şapkalı Düşünme

Gösteri (Gösterim / Demonstrasyon)

Analoji (Benzetme)

Soru – Cevap

Rol Oynama (Rol Yapma)

Drama (Dramatizasyon)

Benzetim (Benzetişim / Simülasyon)

İş Başında Eğitim

Mikro Öğretim (Öğret – Yeniden Öğret Akışı)

Eğitsel Oyun

Deney ve Laboratuvar

İstasyon

Konuşma Halkası

Sokrat Tartışması

Sokrat Semineri

Bilişsel Çıracılık

Arzu Öğretmen, “Hayal et ve gerçekleştir!” etkinliği çerçevesinde öğrencilerinin önce bir toplumsal sorununa yaratıcı çözümler üretmelerini, daha sonra da sınıfta çıkış noktalarını duyurmayı sağlayacak farklı ürünler tasarlamalarını ister.

Arzu Öğretmen’in bu süreçte aşağıdaki yöntem ya da tekniklerden sırasıyla hangisinden yararlanması daha uygun olur?

- A) Beyin fırtınası – Köşelenme
- B) Görüş geliştirme - İstasyon
- C) Gösterip yaptıрма – Drama
- D) Beyin fırtınası – İstasyon
- E) Görüş geliştirme – Drama

Mikro öğretim uygulamasıyla ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisinin doğru olduğu söylenemez?

- A) Öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme becerilerini geliştirir.
- B) Kaydedilen süreç sınıfta izlenerek analiz edilir.
- C) Uygulamanın etkililiği katılımcı sayısının artmasıyla doğru orantılıdır.
- D) Ders süreci kısa tutulur ve bu süreç kaydedilir.
- E) Öğretme becerileri geri bildirimlere göre geliştirilerek tekrar edilir.

Bir öğretmen, öğrencilerinin meslek seçiminde doğru kararlar vererek kendilerine uygun meslekleri seçemediklerini fark eder. Bunun üzerine onların görüşlerini sistematikleştirerek belli bir düzen içinde sunacakları ve ilgili konuyu tüm yönleriyle ele alarak doğru kararlar verecekleri bir uygulama yapmayı planlar.

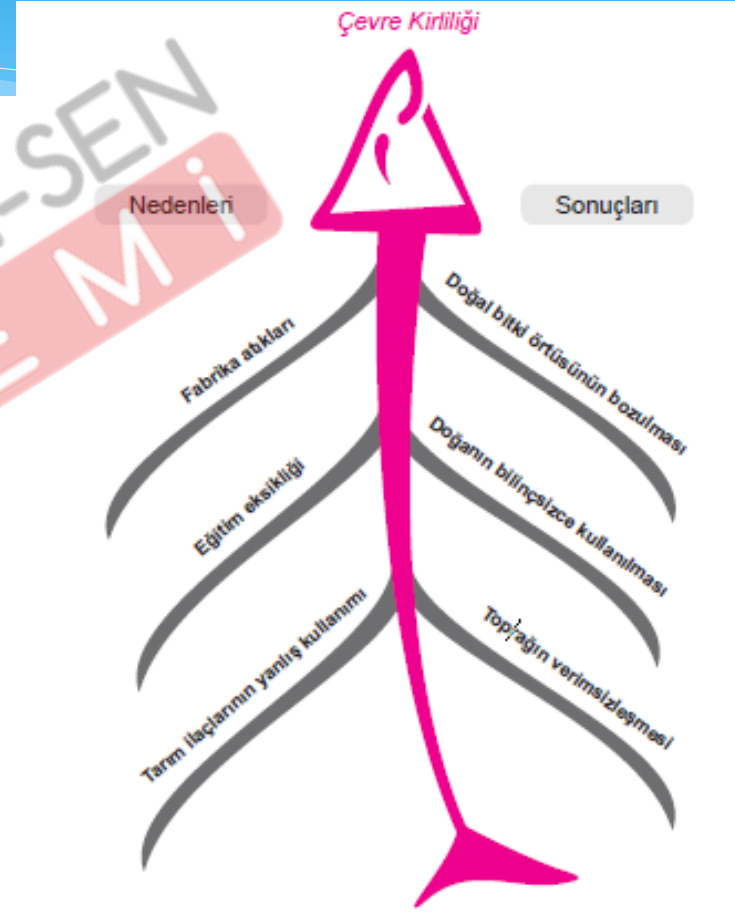
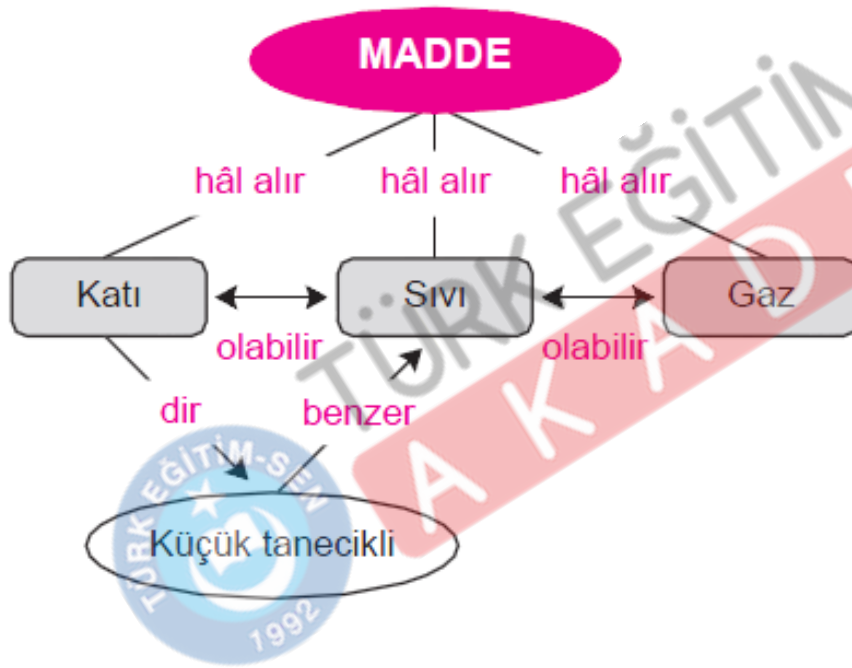
Buna göre öğretmenin aşağıdaki öğretim yöntem ya da tekniklerinden hangisini kullanması gerektiği söylenebilir?

- A) Bilişsel çiraklık
- B) Benzetim
- C) Beyin fırtınası
- D) Altı şapkalı düşünme
- E) Argümantasyon

KAVRAM ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN UYGULAMALAR

Kavram haritaları	Tahmin-Gözlem- Açıklama
Anlam Çözümleme Tablosu	Kavramsal Değişim Metinleri
Semantik ağ	Tekzip Metinleri
Zihin Haritası	Kavramsal Karikatür
Bilgi haritası	İki aşamalı teşhis testi

KAVRAM HARİTASI

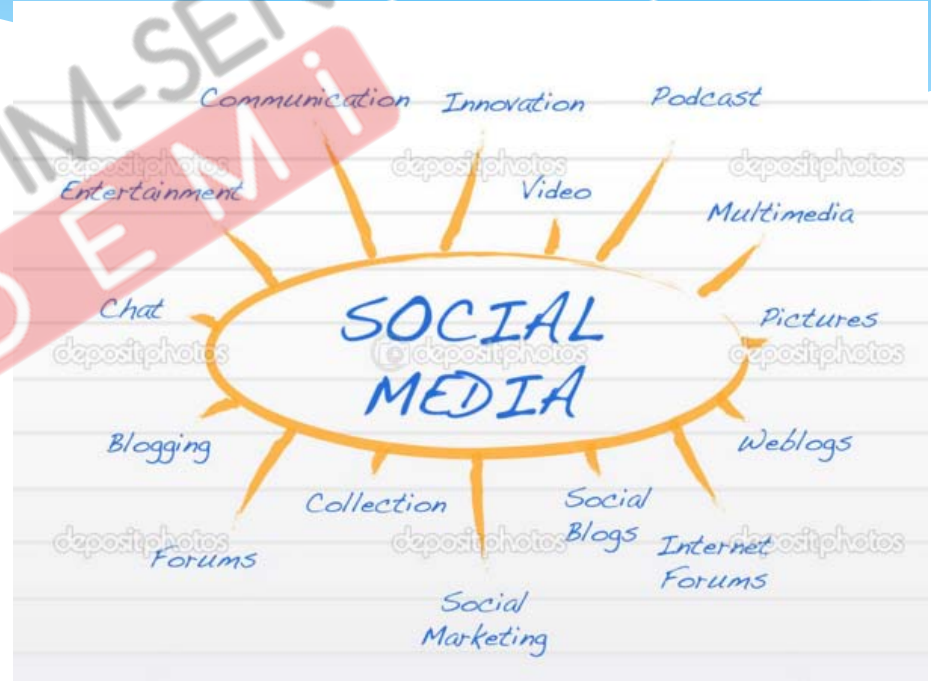
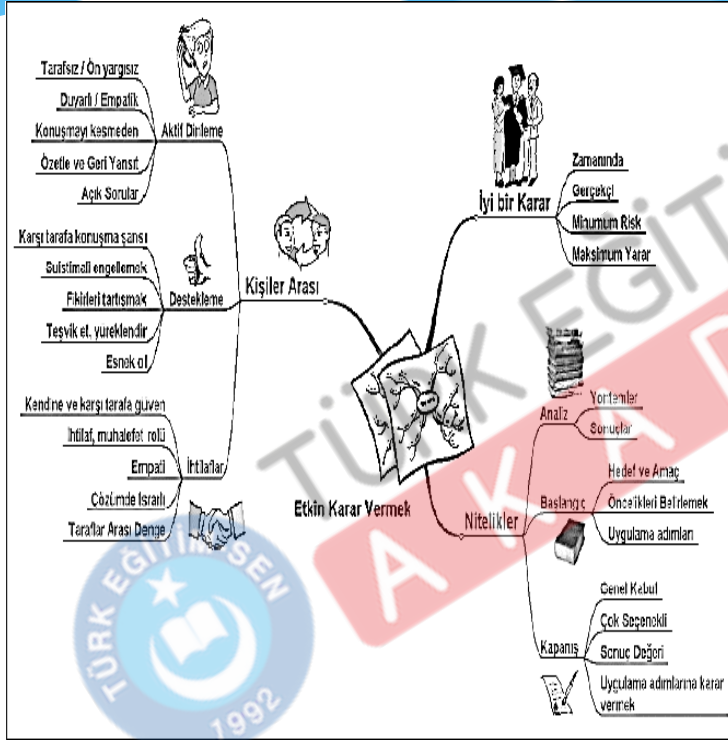
Kavramsal Karikatür

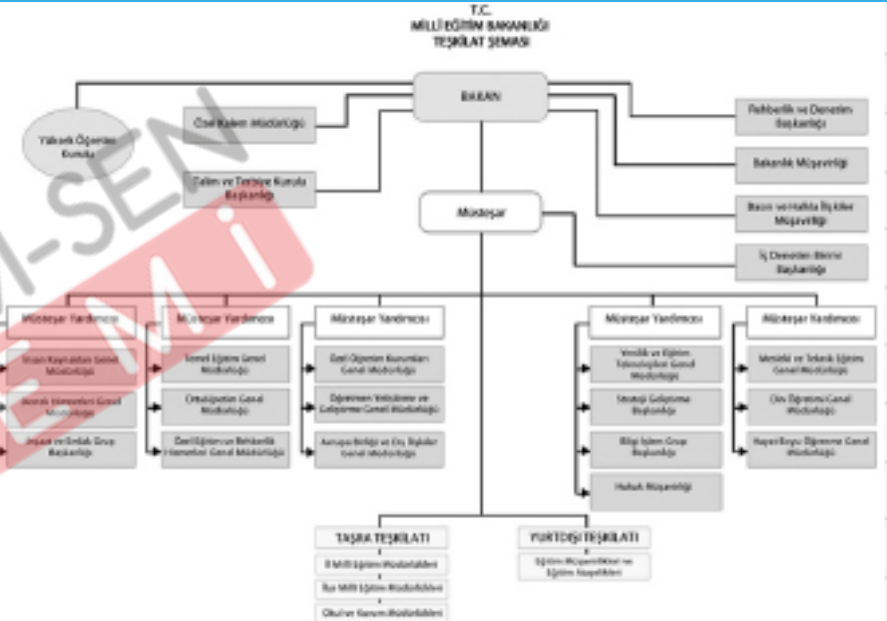
Sizce Burak,İrem ve Altuğ üçlüsünden Hangisi ya da hangilerinin kavram yanılgısı vardır? Bunu kendi aranızda tartışınız.

Zihin Haritası

Aklına ilk geleni söyleeee

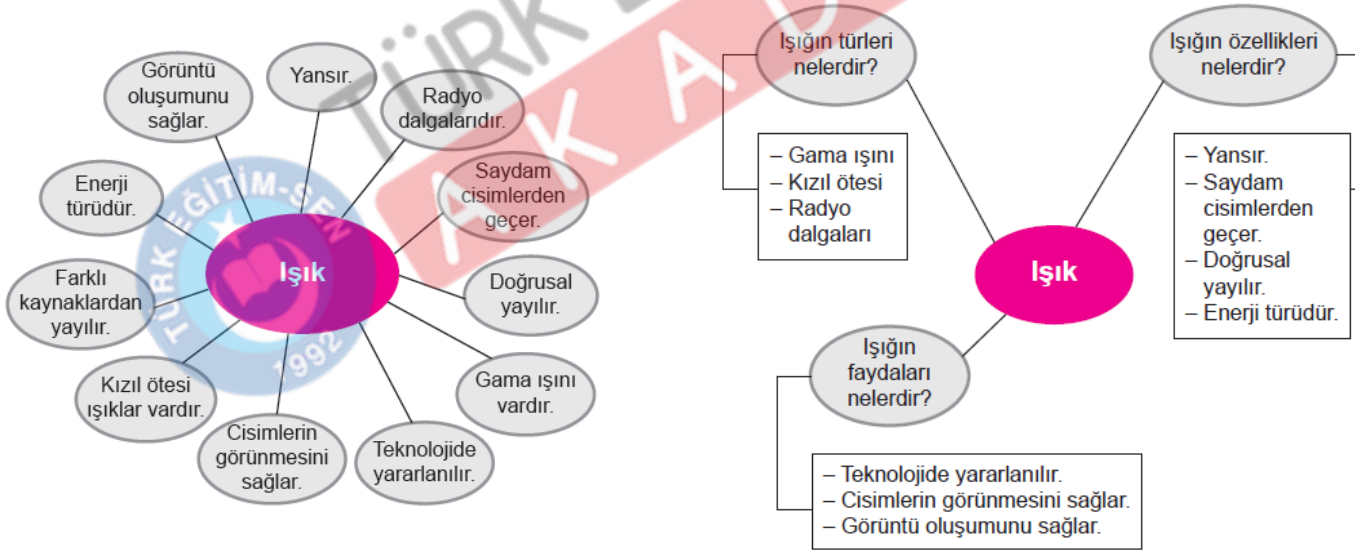
Örnek - 1

Anlam Çözümleme Tablosu

	Etkin katılım	Empati	Yaratıcılık	Somut- laştırma
Analoji	X		X	X
Gösterim				X
Benzetim	X	X	X	X
Drama	X	X	X	X

Kavram (Anlamsal-Semantik) Ağ

1. Aşama

2. Aşama

“Sosyal paylaşım sitelerinin toplum üzerindeki etkileri nelerdir?” sorusunu tahtaya yazarak dersine başlayan bir öğretmen, öğrencilerinden konuyla ilgili akıllarına ilk geleni söylemelerini ister. Öğrencilerin ürettiği kısa cümle ve kelimeleri, tahtaya yazdığı soru etrafına dairesel bir düzen içerisinde yazar. Daha sonra hep birlikte bu fikirleri değerlendirirler.

Öğretmenin bu uygulaması, aşağıdakilerden hangisine en uygun örnektir?

- A) Balık kılçığı
- B) Tanılayıcı dallanmış ağaç
- C) Kavram haritası
- D) Anlam çözümleme
- E) Zihin haritası

Aşağıdakilerden hangisi bilgileri ilişkilendirmek için uygun yollar sağlayan kavram haritalarının sağladığı yararlardan biri değildir?

- A) Öğretimin her kademesinde kullanılabilmesi
- B) Ön bilgilerle yeni kavramların bütünleştirilmesinin sağlanması
- C) Kavram yanlışlarını önlemede etkili olması
- D) Olguların ve örneklerin somutlaştırılmasında etkili olması
- E) Dersin her aşamasında farklı amaçlarla kullanılabilmesi

ANLATMA (TAKRİR- DÜZ ANLATIM) YÖNTEMİ

Öğretmenlerin en çok kullandıkları yöntemlerden biridir. Sunuş yolu stratejisi temele alındığı zaman ona uygun yöntem de genellikle anlatım olabilir. Çünkü bu yöntemle, bilişsel alanın bilgi, duyuşsal alanın alma ve tepkide bulunma, psikomotor alanın uyarılma basamaklarından daha üst düzeydeki davranışlar kazandırılmaz.

Öğretmenin işlenen konuya ilişkin bilgileri karşısında pasif bir şekilde dinleyen öğrencilere iletmesi biçimindeki yöntemdir. Öğrencilere öğrenme- öğretme sürecinde düşüncelerini açıklama ve soru sorma fırsatı vermeyip pasif dinleyici konumunda bıraktığı için sıkıcı ve en etkisiz yöntem olarak kabul edilir. Ancak bu yöntem yeri ve süresi iyi seçilirse etkili olabilir. Bu eleştirilere karşın, dersin başında öğrencilerin konuya güdülenmesinde, konuyla ilgili çalışmaların açıklanmasında, bu çalışmaların sonucunun özetlenmesinde ve öğrenciler tarafından anlaşılması güç olan konuların açıklanmasında bu yöntem etkili olabilir.

ANLATMA (TAKRİR- DÜZ ANLATIM) YÖNTEMİ

Anlatma Yönteminin Yararları

- Anlatma yönteminde fikirler bir sıra ve düzen içinde açıklanır.
- Anlatma yönteminde zaman, emek ve masraftan ekonomi vardır.
- Anlatma yöntemi, telkin yapmaya ve bazı duygu ve düşünceleri vermeye çok elverişlidir.
- Anlatma yönteminde öğretmenin bilgi ve deneyimleri, kısa yoldan ve kolayca öğrencilere aktarılır.
- Anlatma ve dinleme yaşam boyu işe yarar etkinliklerdir.
- Dinleme ve not alma alışkanlığı kazandırır.
- Anlatma yöntemi soyut kavramların öğretilmesinde işe yarar.
- Anlatma, kaynak kıtlığında başvurulacak bir yöntemdir.
- Kalabalık gruplara sunulmasında yararlıdır.
- İşitsel tipler için verimli bir öğrenme yoludur.

ANLATMA (TAKRİR- DÜZ ANLATIM) YÖNTEMİ

Sınırlılıkları

- Anlatma yöntemi öğrenciyi pasif ve hazırıcı yapar.
- Ezberciliği kamçılar.
- Bireyi dar görüşlü yapar.
- Anlatma yönteminde, öğretmen öğrencilerin yeteneklerini ve hangi seviyede olduklarını bilemez.
- Anlatma yöntemi, bireyin toplum karşısında konuşan ve bir fikri savunma gücünü geliştirmez.
- Anlatma yönteminde, görsel ve devimsel tipler öğretiminden gerektiği kadar yararlanamazlar.
- Öğrenci pasif olduğu için arzu edilen yüksek seviyede bilişsel öğrenme olamaz.
- Duygusal davranışlar ve psikomotor öğrenme az olur.
- Uzun konuşmalar, öğrenciyi sıkar ve dikkatini dağıtır.
- Öğretmeni konuya bağlar.
- Çocuk psikolojisine uygun değildir.

ANLATMA (TAKRİR- DÜZ ANLATIM) YÖNTEMİ

Dikkat Edilecek Hususlar

- Anlatma yönteminin, etkili ve öğrenciye yararlı olması için, öğretmenin anlatacağı konuya çok iyi hazırlanması ve konuyu çok iyi bilmesi gerekmektedir.
- Anlatmanın etkili ve yararlı olması için, kullanılan dil öğrenci seviyesinde olmalıdır.
- Anlatımda kullanılan dil, dil bilgisi bakımından doğru olmalıdır.
- Anlatma sırasında, zaman zaman soru-cevap, tartışma gibi yöntem ve tekniklere yer verilmelidir.
- Anlatırken öğrencilerle göz ilişkilerinin kaybedilmemesi gerekir.
- Anlatımın etkili ve yararlı olması için öğrencilerin kısa kısa not alması da çok yerinde olur. Öğrenci dinlemeli ve anladığını kendi ifadesiyle yazmalıdır.
- Verbalizmin önlenmesi için gerekli araçlarla anlatım zenginleştirilmelidir.
- Konular arasında bağ kurulmalıdır.
- Önemli noktalar tekrar edilmelidir.
- Anlatmadan sonra değerlendirme yapılmalıdır.

SORU-CEVAP YÖNTEMİ

Anlatma yönteminin sıkıcılığını gidermek ve öğretimi daha etkili bir şekilde gerçekleştirmek için geliştirilmiştir. Anlatma yönteminden sonra en çok kullanılan yöntemdir. Ustaca düzenlenen sorularla, fikirleri meydana çıkarmak, öğretilmek istenen bilgileri ve gerçekleri öğrencinin kendisine buldurma yöntemidir.

Etkili bir şekilde kullanılması için önceden hazırlık yapılması gerekir. Bunun için öğretmen önce konuyu ayrıntılı olarak ve planlı bir şekilde tarayıcı sorular hazırlamalıdır. Bu işlemin öğrenciler tarafından da yapılması istenmeli ve böylece konu ile ilgili cevaplandırılacak sorular dersten önce hazır olmalıdır. Böylece öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçları doğrultusunda öğretim yapılmış olacaktır. Konunun işlenişine başlanırken, işleniş esnasında ve değerlendirmelerde bu yöntem her zaman etkili olur.

SORU-CEVAP YÖNTEMİ

Soru-Cevap Yönteminin Yararları

- Öğretim konusuna dikkati ve güdülenmeyi sağlar.
- Öğretimde pekiştirme ve tekrarı sağlar.
- Ezberciliği kaldırarak, yaratıcı ve analitik düşünme yeteneklerini geliştirir.
- Düşünce ve açıklamalara olanak sağlar.
- Öğrenciye soru sordurarak ve soruları cevaplatarak öğretim etkinliklerine katılmalarını sağlar.
- Öğrenciyi derse ilgili tutar.
- Öğretmen için geri bildirim sağlar.
- Öğretim sürecinin ve öğrencilerin değerlendirilmesini sağlar.

SORU-CEVAP YÖNTEMİ

Soru-Cevap Yönteminin Sınırlılıkları

- Anlatım yönteminden daha fazla zaman alır.
- Sorular daha çok öğretmence ve telkin edici bir biçimde sorulur.
- Sürekli kullanımında öğrencilerde heyecan ve tedirginlik yaratabilir.
- Sorulara cevap veremeyen öğrencilerin kendilerine güveni azaltabilir.
- Öğretmen, yanlış cevaplar karşısında, başarısızlık endişesine kapılabilir.
- Yalnızca soruya odaklandırarak serbest düşünceleri engelleyebilir.
- Bazı öğrenmeleri ölçmek için soru hazırlamak güçtür ve de her durumda doğru ve geçerli soru hazırlanamaz.
- Kalabalık sınıflarda uygulanması zordur.

SORU-CEVAP YÖNTEMİ

Dikkat Edilecek Hususlar-1

- Sorular, istenilen fikri bulduracak nitelikte düzenlenmelidir.
- Sorular kısa, açık, kesin ve dil bilgisi kurallarına göre olmalıdır.
- Sorular telkin edici nitelikte olmamalı, öğrenciyi düşündürmelidir.
- Sorular yaşa, zihin gelişimine ve yaşantılara uygun olmalıdır.
- Sorular çekici ve öğrencileri motive edici nitelikte olmalıdır.
- Sorular bütün sınıfa sorulmalı; tüm sınıf tarafından cevabın düşünülmesine veya araştırılmasına yetecek kadar zaman verilmelidir.
- Cevaplar hep aynı öğrencilerden istenmemeli; ilgisiz, zayıf ve çekingen öğrenciler derse katılmalıdır.
- Sorular sert veya alaycı bir tarzda sorulmamalıdır.

SORU-CEVAP YÖNTEMİ

Dikkat Edilecek Hususlar-2

- Soru açık ve anlaşılır bir şekilde bir defa sorulmalı, gereksiz tekrar edilmemelidir. Bu durum öğrencileri dikkatli olmaya sevk eder.
- Doğru cevaplar anında pekiştirilmelidir.
- Soruya cevap veremeyen öğrenciye, gerekirse yardımcı sorular yöneltilerek, esas soruya ait ipuçları verilmelidir.
- Yanlış cevaplar düzeltilmelidir.
- Sorulan soruya hiç kimsenin izinsiz cevap vermemesi sağlanmalıdır.
- Bir öğrenci yanıtlarken, diğer öğrencilerin konuşmayı kesmeleri veya parmak kaldırmaları engellenmelidir.

• **“Doğru soru sorma stratejileri”**

PROBLEM (SORUN) ÇÖZME YÖNTEMİ

Bir problemin değişik boyutlarıyla ele alınması, formüle edilmesi, problemin çözümü için gerekli verilerin değerlendirilmesi, eldeki imkan ve araçların problemin çözümünde etkili olarak kullanılması gibi süreçleri içeren bir yöntemdir.

Bilimsel araştırma yöntemini temel alan, öğrencilerin aktif olduğu ve onların yoğun bir zihinsel uğraş içine girdiği bu yöntem 5 aşamada uygulanmaktadır:

- 1- Problemi tanıma
- 2- Geçici hipotezleri formüle etme,
- 3- Veri toplama, organize etme, değerlendirme ve açıklama,
- 4- Sonuca ulaşma,
- 5- Sonuçları test etme

PROBLEM (SORUN) ÇÖZME YÖNTEMİ

PROBLEM ÇÖZMEDE İZLENEN YOLLAR

1. **Tümevarım (İstikra, Endüksiyon):** Zihnın olaylardan, örneklerden kanunlara gitme yoludur. Zihin yeni bir genel yargıya (hükme) varırken, gözlem, deney, inceleme ve diğer yöntemlerle edindiği en az iki grup yargıyı zorunlu kılar.

Örnek:

- *Madenler, sıvılar ve gazlar ısıtılınca hacimleri büyür. (Bu yargılar birinci grup yargılardır.)*
- *Madenler, sıvılar ve gazlar birer cisimdir. (Bu yargılar ikinci grup yargılardır.)*
- *Öyleyse bütün cisimler ısıtılınca hacimleri büyür. Soğüğün etkisiyle de tersi olur.*

PROBLEM (SORUN) ÇÖZME YÖNTEMİ

2. Tümdengelim (Tahlil, Dedüksiyon): Zihnin kanunlardan olaylara, kurallardan örneklerle gitme yöntemidir. Herhangi bir olayın kanun- ilkelere uygun olup olmadığının akıl yürütme (muhakeme) sonucu kanıtlanmasıdır.

Örnek:

- *Bütün cisimler ısıtılınca hacimleri büyür. (Bu bir kanundur)*
- *Demir bir cisimdir.*
- *Öyleyse demir ısıtılınca hacmi büyür.*

PROBLEM (SORUN) ÇÖZME YÖNTEMİ

3. Çözümleme (Tahlil, Analiz): Öğretimde, zihnin konuyu (sorunu), daha iyi ve tam olarak öğrenmesi için öğelerine ayırması ve öğeler arasındaki ilişkileri ayrı ayrı yönlerden incelenmesi işidir. Bütünü gelişigüzel parçalamak çözümleme değildir.

Bir ekmeği dörde bölmek veya dilim dilim doğramak sadece bir parçalama işidir. Fakat ekmeğin yapısını meydana getiren tuz, su, nişasta, protein vb. öğelere ayırmak bir çözümlemedir.

PROBLEM (SORUN) ÇÖZME YÖNTEMİ

4. Bireşim (Terkip, Sentez): Öğeleri birleştirip bir bütünü meydana getirmek demektir. Çözümleme yönteminin karşıtıdır.

Örnek:

-Harflerden hecelere, hecelerden sözcüklere, sözcüklerden de tümcelerin meydana getirilmesi gibi.

PROBLEM (SORUN) ÇÖZME YÖNTEMİ

5. Benzeşim (Analoji): İnsan zihninin benzeyişlerden yararlanarak yaptığı bir akıl yürütme yoludur. Bir veya birkaç bakımdan benzerlik gösteren şeylerin başka yönlerden de benzerlik göstereceğini düşünme yoludur. Yani, benzerliklerin yardımıyla bilinmeyeni elde etme yoludur. Tümevarım ve tümdengelim kadar kesin sonuçlar vermemekle birlikte analoji de bir akıl yürütme yoludur.

Örnek:

- Turunçgiller sıcak ve ılık iklimlerde yetiştirilir. Akdeniz iklimi bu özelliktedir. Çoruh boylarında da Akdeniz iklimi özelliği görülmektedir. Öyleyse, turunçgiller Çoruh boylarında da yetiştirilebilir.*
- Canlıların yaşayabilmesi için hava, su, toprak, ısı ve ışık gibi maddelere ihtiyaçları vardır. Sözü edilen bu maddelerin Merih'te de var olduğunu söyleyenler vardır. Eğer bu gerçek ise orada da yaşam mümkündür.*

PROBLEM (SORUN) ÇÖZME YÖNTEMİ

Problem Çözme Yönteminin Yararları

- Öğrenci merkezlidir.
- Öğrencide ilgi ve güdülenmeyi artırır.
- Daha kalıcı ve izli öğrenmeler oluşturur.
- Öğrencilerin ders kitabını dışında da çeşitli kaynaklardan yararlanmasını sağlar.
- Öğrencilerde ilerde yüz yüze geleceği sorunlara çözüm modelleri sağlar.
- Bilimsel yöntemi kullanmayı öğretir ve bilimsel tutum kazandırır.
- Bu yöntemde zihnin analiz etme, genelleme ve sentezleme gibi en yüksek bilişsel fonksiyonları kullanılmaktadır.
- En önemlisi öğrencilere bağımsız düşünme becerisi kazandırır.

TARTIŞMA YÖNTEMİ

Herhangi bir grubun, bir başkanın yönetimi altında, belirli bir düzen içinde, hepsini ilgilendiren sorunlar üzerinde ve belirli bir amaca dönük, karşılıklı görüşmelerdir. Sınıflarda çok kullanılan bir yöntemdir. Özellikle öğrenci sayısı az sınıflar için uygun bir yöntemdir. Bu yöntem, bir konu üzerinde öğrencileri düşünmeye yöneltmek, iyi anlaşılmayan noktaları açıklamak ve verilen bilgileri pekiştirmek amacı ile kullanılan bir yöntemdir. Daha çok bir konunun kavranması aşamasında karşılıklı olarak görüşler ortaya konulurken, bir problemin çözüm yollarını ararken ve değerlendirme çalışmaları yaparken kullanılır. Bu açıdan bakıldığında buluş yoluyla öğretim yaklaşımında ve özellikle kavrama olmak üzere analiz, sentez ve değerlendirme düzeyindeki davranışların kazandırılmasında kullanılır. Öğrencilerin bir konu üzerinde kendi düşüncelerini söylemesini ve yorum yapmasını sağlar. Tartışmanın düzenli ve etkili olması için sınıf öğretmeni, grup çalışmalarında ise grup lideri tarafından yönlendirilmelidir. Tartışma yöntemi kullanılacaksa mutlaka önceden tartışmanın planlaması yapılmalıdır. Tartışmadan çıkan sonuç kısaca özetlenmelidir.

TARTIŞMA YÖNTEMİ

Tartışma Yönteminin Yararları

- En demokratik yöntemlerin başında gelir.
- Öğrencilerin konuşma, soru sorma, cevap verme ve tartışma yetenekleri gelişir.
- Öğrenciye bildiğini ortaya koymasını ve derse aktif katılımını sağlar.
- Öğrencilerde var olan ilgiyi genişletir, yeni ilgiler uyanmasına da yardımcı olur.
- Öğrencinin konuyu çözümüleme, kavrama ve yorumlama yeteneğini artırır.
- Bir sorunun çeşitli çözüm yollarının olduğunu fark ettirir.
- Öğretmenin öğrencileri ve onların da birbirlerini tanımasına yardımcı olur.

TARTIŞMA YÖNTEMİ

Tartışma Yönteminin Sınırlılıkları

- Çok zaman alıcıdır.
- Kalabalık sınıflarda uygulanması zordur.
- Gruba liderlik etmek oldukça zor olabilir.
- Uzun zaman kullanımında veya sınıf iyi disipline edilemediğinde dikkati konu üzerinde tutmak zorlaşır.
- Bazı öğrenciler bu etkinliklere katılmak istemeyebilirler.
- Bazı öğrencilerin birbirlerine karşı olumsuz bir tutum sergilemelerine neden olabilir.
- Tartışmaları sonuçlandırmak güç olabilir.

TARTIŞMA YÖNTEMİ

Dikkat Edilecek Hususlar (1)

- Öğretmen tartışılacak konunun veya sorunun seçimine önem gösterilmeli.
- Sınıfça mı yoksa gruplarca mı tartışılacağı belirlenmeli.
- Gruplarca tartışılrsa dahi dersin bitiminde toplu tartışma muhakkak yapılmalı.
- Tartışma yapılırken önemli hususlar tahtaya yazılmalı:
 - Tartışmanın amacı
 - Hangi sorulara yanıt aranacağı
 - Hangi tür tartışma tekniğinin kullanılacağı
 - Ne kadar süre kullanılacağı
 - Tartışma sonunda ne yapılacağı belirlenmelidir (Sonuçları listeleme, özetleme, sonuç bildirgesi hazırlama gibi).

TARTIŞMA YÖNTEMİ

Dikkat Edilecek Hususlar (2)

- Tartışmaya dersin tümü ayrılmamalı.
- Tüm öğrencilerin katılımı sağlanmalı.
- Öğrencilerin düşünce ve görüşlerini rahatça söylemelerine olanak sağlanmalı.
- Öğrencilerin birbirlerinin görüşlerine hoşgörü ve saygı göstermelerine özen gösterilmeli.
- Tartışmanın düzenli ve etkili olabilmesi için;
 - Tartışmayı sınıf öğretmeni; grup çalışmalarını ise grup lideri yönlendirmeli,
 - Grup lideri tarafından tartışmanın planlaması yapılmalı,
 - Tartışmadan çıkan sonuç kısaca özetlenmelidir.

ÖRNEK OLAY YÖNTEMİ

Gerçek yaşam sorunlarıyla öğrencileri yüz yüze getiren bir yöntemdir. Daha önceden öğrenilmiş kavram ve ilkelerin uygulanması ile öğrenme öğretme ortamında kuram ve uygulama arasındaki boşluğun doldurulmasına yardımcı olur. Öğrencilerin bir soruna ya da bir olaya aktif olarak katılımlarını gerektiren bir yöntemdir. Bu olay gerçek veya hayali olabilir. Olayı okuyan veya gören ve olay hakkında gerekli verileri toplayarak bir rapor üzerinde çalışan öğrenciler, olayı öğrenir, verileri analiz eder, sorunu değerlendirirler. Tartışarak olayın nedenlerine veya çözüme ilişkin öneriler getirirler.

Örnek olay incelemesi “kavrama”, “uygulama”, değer verme”, ve “kılavuz denetiminde yapma” basamaklarındaki hedef davranışların kazandırılmasında işe koşulmak üzere gerçek veya gerçeğe yakın durumların irdelendiği öğretme-öğrenme

ÖRNEK OLAY YÖNTEMİ

Bu yöntemle amaçlara ulaşmak için öğrenciler derslikte gerçek yaşantıya benzetilmiş olgu, olay, durum ve sorunlarla yüz yüze getirilirler. Genellikle yazılı olarak dağıtılan örnek olay, öğrencilere ev ödevi biçiminde de verilebilir. Bu tutum, öğrencilerin sınıfta tartışmak için hazırlanmalarına olanak sağlayabilir.

Yeterli olgunluğa erişmemiş öğrencilerle ve kalabalık sınıflarda uygulanamaz. Ayrıca tek bir çözüm gerektiren ve bu çözümün de doğru olduğu durumlar için de uygun değildir.

ÖRNEK OLAY YÖNTEMİ

ÖRNEK OLAY ÇEŞİTLERİ (1):

1. Genel Biçim Olarak Örnek Olay

- a. Tüm Metin: Öğrencinin ihtiyaç duyacağı bütün bilgiyi kapsar. Öğrenci başka kaynaklara başvurmayaya ihtiyaç duymaz. Bu tür örnek olaylar, uzun yazılmış örnek olaylardır. Analiz edilmeleri de uzun zaman alır. Öğrencilerden örnek olayı okumaları, analiz etmeleri, bir karara varmaları ve bu kararı arkadaşlarının önünde tartışmaları istenir.
- b. Kısaltılmış Metin: Burada metin, bir paragrafla-birkaç sayfa arasında değişmektedir. Metnin kısa olması dikkatin bir nokta üzerinde toplanmasını sağlar ve tek bir sorunla uğraşılır. Bu tür örnek olaylar, öğretimin alt seviyeleri için uygun çalışmalardır.
- c. Düzensiz Örnek Olaylar: Öğrencinin ihtiyaç duyduğu bilgilerin bütünü düzensiz olarak sunulur. Öğrenciler sorunu çözmek için bu bilgileri önce anlamlı bir düzene sokmak durumundadırlar.

ÖRNEK OLAY YÖNTEMİ

ÖRNEK OLAY ÇEŞİTLERİ (2):

- d. Eksik Metin: Öğrencilere üzerinde çalışacakları örnek olaylar hakkında sınırlı bilgi verilir. Öğrenciler gerek duyarlarsa çözüm için gerekli bilgileri öğretmenden isteyebilirler. Bu metin türü, öğrencilerin analiz yapma, sorun çözme ve doğru soru sorma yeteneklerini geliştirmek için düzenlenir. Bu tür örnek olaylar, gerçek yaşamdan alınmalıdır.
- e. Etkileşim Durumu: Bu teknikte de öğrencilere eksik bilgiler verilir. Öğrenciler ihtiyaç duydukları bilgileri, bu konuda bilgi verebilecek birey ve kurumlara başvurarak toplayabilirler.
- f. Birbirini İzleyen Örnek Olaylar: Bu türde de çalışmaya çok sınırlı bir bilgi ile başlanır. Örnek olaylarla ilgili bilgiler, her basamak işlendikten sonra sunulur.

ÖRNEK OLAY YÖNTEMİ

ÖRNEK OLAY ÇEŞİTLERİ (3):

2. **Sunuş Biçimi Olarak Örnek Olay**

- a. Slaytlarla Sunulan Örnek Olay: Bu biçimde örnek olay slaytlarla sunulur.
- b. Levhalarla Sunulan Örnek Olay: Bu biçimde örnek olay levhalarla sunulur.
- c. Sözel Olarak Sunulan Örnek Olay: Bu biçimde örnek olay sözel olarak sunulur.
- d. Filmle sunulan örnek olay: Filmle sunulan örnek olaylarda, film karar verme noktasına kadar öğrencilere gösterilir ve sonra kararın ne olacağı konusunda sınıfta tartışma açılır. Bu tartışma sonuçları da dikkate alınarak, filmin geri kalan bölümü gösterilir. Sonra, öğrencilerin vardıkları nokta ile filmdeki sonuç arasındaki uygunluk derecesi üzerinde tekrar bir tartışma açılabilir.

ÖRNEK OLAY YÖNTEMİ

- * **Örnek:** Ahmet günlerdir okula gelmiyordu. Öğretmen bu durumu Ahmet'in annesi ile görüştü. Annesi Ahmet 'in okulu sevmediğini, bu yüzden okula gelmediğini belirtti. Okul müdürü durumdan haberdar edildi.Okul müdürü Ahmet ile görüştü ve Ahmet 'e neden okula gelmediğini sordu. Ahmet “öğretmenin kendisine kızdığını, söz vermediğini ve saçlarını okşamadığını ve bu yüzden okula gelmek istemediğini” söyledi. Müdür Ahmet'e sert bir ses tonuyla okula gelmez ise ailesinin cezalandırılacağını ve kendisinin de sınıfta kalacağını söyledi. Bunun üzerine Ahmet ağlayarak müdürün odasından ayrıldı.
- * 1-Ahmet'in yerinde olsaydınız ne yapardınız?
- * 2-Okul müdürünün yerinde siz olsaydınız ne yapardınız?
- * 3-Öğretmenin tutumunu nasıl değerlendiriyorsunuz?
- * 4-Ahmet'in ailesi ne yapmalıdır?

ÖRNEK OLAY YÖNTEMİ

Örnek Olay Yönteminin Yararları

- En belirgin üstünlüğü öğrencileri sorun çözme yaşantılarıyla karşı karşıya getirmesidir.
- Öğrencilerin iletişim becerilerini geliştirir.
- Öğrenciler birçok olgu ve ilkeleri söz ve yazı ile tekrar tekrar anlatabilirler. Fakat bu olgu ve ilkeler arasında ilişki kurmada zorluk çekebilirler. Bu yöntem, öğrencilere karar verme ve öteki bireylerle çalışma fırsatı sağlar. Onları sorunların çözümü için pek çok değişik yaklaşımla yüz yüze getirir.
- Gerçek yaşamdan alınan sorunlarla yüz yüze gelmek ve diğer bireylerin düşüncelerine saygı duymak alışkanlığını kazandırır.
- Ders kitabı dışındaki araçlardan da yararlanma olanağına kavuşturur.
- Belli ve ilginç bir sorunla ilgilenildiği için ilgi ve güdüyü yüksek tutar.

ÖRNEK OLAY YÖNTEMİ

Örnek Olay Yönteminin Sınırlılıkları

- Bu yöntemle çalışmalar uzun zaman alır.
- Öğretmenin iyi bir hazırlık yapmasını gerektirir.
- İncelenmesi düşünülen olaya tam olarak uyan bir örnek bulmak veya yazmak zor olabilir.
- Tartışmaları yönetme ve değerlendirme biraz zordur.
- Kalabalık sınıflarda planlama, uygulama ve değerlendirmesi güç olabilir.

ÖRNEK OLAY YÖNTEMİ

Dikkat Edilecek Hususlar

- Öğrencilerin seviyelerine ve olgunluk düzeylerine uygun bir örnek olay oluşturulmalıdır.
- Örnek olay açık bir biçimde yapılmalıdır.
- Eğer gerçek bir örnek olayın tartışılması gerekiyorsa, yer,zaman, birey isimleri değiştirilmelidir.
- Olayın istenilen yönde tartışılmasına yarayacak kilit sorular hazırlanmalıdır.
- Olayla ilgili yeterli araç ve kaynaklar sağlanmalıdır.
- Öğrencilerin olayı iyice anladıklarından emin olunmalı ve belli aralıklarla çalışmaları kontrol edilmeli ve yanlış çözümlere gitmeleri önlenmelidir.
- Olayın değerlendirmesi tüm sınıfta yapılmalıdır.
- Bu yöntemle birlikte, soru-cevap, tartışma, benzetişim vb. gibi yöntem/tekniklerin kullanılmasına da özen gösterilmelidir.

BENZETİŞİM (SİMÜLASYON) YÖNTEMİ

Benzetişim, bir olayın, durumun veya problemin gerçeğe yakın şartlarının oluşturulması suretiyle öğrenmenin gerçekleştirilmesi yöntemidir. Bu durumda, aslının yerine “yapay” kullanılmaktadır. Gerçek ortamda yetiştirilmeye çalışıldığında sonuç bireylerin yaşamlarını yitirmesine kadar varabildiği için bu tür yetiştirme önem kazanmaktadır.

Bu yöntemle geçmişte, özellikle 2. Dünya savaşı sırasında, çeşitli ülkelerdeki askerlere, alanlarının özel bilgi ve becerileri öğretilmeye çalışılırken, diğer yandan halka bu özel yolla eğitilmiş düşman askerlerinden nasıl korunmaları gerektiği açıklanmıştır.

BENZETİŞİM (SİMÜLASYON) YÖNTEMİ

Günümüzde bu yöntem uçuş personelinin eğitiminde, astronotların eğitiminde, tıp öğrencilerinin eğitiminde, sanayide sıklıkla kullanılmaktadır.

Okullarda, savaş, deprem, yangın gibi felaketler esnasında insanları eğitme imkanı olmadığına göre gerçek durumların önemli boyutları, resimleri, modelleri ve maketleri kullanılarak sembolik olarak böyle felaketler karşısında insanların neler yapması gerektiği bu yöntemle öğretilir. Bir barajı sınıfa getirme imkanı yoktur. Fakat bir maket üzerinde elektrik enerjisinin nasıl üretildiği gösterilebilir. Sağlık konusunda ilk yardım konusunda bir kaza durumu veya bir boğulma olayı suni olarak canlandırılabilir. Bilgisayar ortamındaki simülasyonlar kullanılabilir.

BENZETİŞİM (SİMÜLASYON) YÖNTEMİ

Benzetişim yönteminin yararları

- Öğrencilere gerçek olay, durum ve problemlerle ilgili birinci el bilgi ve tecrübeler kazandırır.
- Öğrenmeyi soyutluktan kurtarır, yaparak-yaşayarak ve aktif öğrenmeyi sağlar.
- Öğrencilerin dikkat, ilgi ve motivasyonlarını yüksek tutar.
- Öğrenciler gerçek durumların canlandırılmasında görev alabilirler. Bu onların iletişim yeteneklerinin gelişmesine yardım eder.
- Eğitim-öğretimi monotonluktan kurtarır, değişik bir öğrenme etkinliği sağlar.
- Öğrencilerin özellikle analiz, sentez ve değerlendirme yeteneklerinin gelişmesini sağlar.

BENZETİŞİM (SİMÜLASYON) YÖNTEMİ

Benzetişim yönteminin sınırlılıkları

- Bazı gerçek durumların benzerlerinin oluşturulması her zaman mümkün olmayabilir.
- Çok fazla zaman ve maliyet gerektirebilir.
- Zaman zaman eğitimin gerçek amaçlarından uzaklaşmasına neden olabilir.
- Kalabalık sınıflarda uygulanması zordur.
- Öğretmenin öğrenciler üzerindeki kontrolü (disiplin) kaybolabilir.
- Öğrenciler yapay durumun etkisine kapılıp ondan psikolojik olarak etkilenebilirler.

BENZETİŞİM (SİMÜLASYON) YÖNTEMİ

Dikkat Edilecek Hususlar

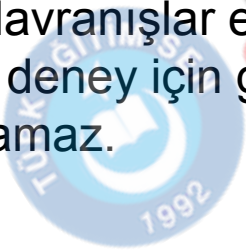
- Canlandırılacak konu, durum veya problem eğitimin amaçlarını gerçekleştirecek nitelikte olmalıdır.
- Kullanılacak araçlar önceden hazır olmalıdır.
- Öğretmen, uygulamaya başlamadan önce, öğrencilere amacı, neler yapmaları gerektiği ve nelere dikkat etmeleri gerektiğini açıklamalıdır (Aksi halde bu ortam öğrencilere oyun gibi gelebilir).
- Kullanılmasında öğretmen de öğrenciyle birlikte rol almalıdır.
- Öğrencilerin doğal olarak hareket etmeleri sağlanmalı, çok fazla kural konulmamalıdır.
- Çalışmalardan sonra özet ve genel değerlendirme yapılmalıdır.

LABORATUVAR YÖNTEMLERİ

DENEY TEKNİĞİ

Öğretimde deney, herhangi bir olay veya varlığı meydana getiren ilişkilerin daha iyi anlaşılmasını sağlamak amacıyla kullanılan bir metottur. Deney yöntemi belli bir doğa olayını, etmenleri kontrol altında tutarak sınıf veya deney odasında öğrencilere göstermek için yapılan planlı bir deneme veya sınama işi olarak tanımlanabilir. Bilimlerde gerçekleri öğrencilere etkili biçimde öğretmek için kullanılmaktadır. Bir olayın kendi oluşu ve tabii şartları altında incelenmesine gözlem, şartları tarafımızdan hazırlanarak yapılan incelemeye deney denir.

Hedef davranışlar en az uygulama düzeyinde olmalıdır. Özellikle araç-gereç yoksa ve öğrenci deney için gerekli ön koşul davranışlara sahip değil ise bu yöntem kullanılamaz.

DENEY TEKNİĞİ

Bu yöntem şu aşamalardan oluşur:

- 1- Deney yapılacak hedef davranışlar belirlenmelidir.
- 2- Hedefe uygun araç-gereç seçilmeli ve denetlenmelidir.
- 3- Deneyin işlem basamakları eksiksiz belirlenmelidir.
- 4- Deney düzeneği kurulmalıdır.
- 5- Güvenlik önlemleri alınmalıdır.
- 6- Deney düzeneği çalıştırılmalıdır.
- 7- Deney dikkatlice gözlenmelidir.
- 8- Sonuçlar alınıp kontrol edilmelidir.
- 9- Sonuçlar rapor halinde yazılmalı, sınıfa sunulmalı ve tartışılmalıdır.
- 10- Deney bitiminde, düzenek sökülmeli, araç-gereçler temizlenerek kaldırılmalıdır.

DENEY TEKNİĞİ

Üstünlükleri:

- Bilimsel çalışmaların esaslarını gösterir.
- Bilimsel gerçeklerin nasıl elde edildiğini öğrenir.
- Sağlam bilgi kazanma ve uygulama imkân verir.
- Yaparak, yaşayarak öğrenmeyi sağladığından kalıcılığı vardır.
- Öğrencilerin öğrenme merakını gidererek, kendilerine güven kazandırır.
- Çalışma hayatlarında deney becerisini kazandırır.
- Öğretimi sıkıcılıktan kurtarır.

Sınırlılıkları:

- Dersin zaman ve kapsam olarak yürütülmesini güçleştirir.
- Araç-gereç temininde aşırı para harcanmasını gerektirir.
- Deney hazırlıkları öğretmenin çok zamanını alır.
- Kalabalık sınıflarda uygulanması güçtür.

DENEY TEKNİĞİ

Dikkat Edilecek Hususlar

- Deneyin iyi planlanması ve amaçlı olması gerekir.
- Deney daha önceden öğretmen tarafından yapılmalıdır.
- Deneye başlamadan önce deney düzeneği kontrol edilmeli ve gereken araçlar hazır bulundurulmalıdır.
- Deney sırasında gereken notlar alınmalıdır.
- Deney tüm öğrenciler tarafından yapılmalıdır. Buna imkan yoksa , sınıf en fazla 4 kişilik gruplara ayrılmalı ve her grubun deneyi birlikte yapmaları sağlanmalıdır.
- Deney sonuçları tartışılarak değerlendirilmeli ve bu süreçte tüm öğrencilerin aktif katılımı sağlanmalıdır.

GÖZLEM TEKNİĞİ

Öğretimde gözlem, belli eğitsel amaçları gerçekleştirmek için herhangi bir olay ya da varlığı, önceden hazırlanmış olan bir plan çerçevesinde incelemek demektir. Okulda organize edilen gözleme ilişkin geziye de gözlem gezisi denir.

Gözlem planlı ve amaçlı bir etkinliktir. Gözlem öğrencilerin eşya, olay ve varlıkların doğrudan kendilerinden bilgi edinmelerini ve onların bilimsel bir araştırmayla ilgili temel becerileri kazanmalarını sağlayan etkili bir öğretim metodudur. Gözlem çocukta var olan inceleme ve araştırma merakının öğretimde bilimsel bir biçim almasıdır.

GÖZLEM TEKNİĞİ

GÖZLEM ÇEŞİTLERİ

Yapılış şekillerine göre gözlem:

- Hazırlayıcı gözlem (derse hazırlar)
- Ders esnasında gözlem
- Tamamlayıcı, uygulayıcı ve değerlendirici gözlem

Mevcudatına göre gözlem:

- Sınıfça gözlem
- Grupça gözlem
- Ferdî gözlem

Yapıldığı yere göre gözlem:

- Okul dışında, tabii çevrede yapılan gözlem
- Okulda, sınıfta, okul içinde ya da kültürel çevrede yapılan gözlem

Süreyle göre gözlem:

- Sürekli gözlem
- Süreksiz gözlem
- Periyodik gözlem

GÖZLEM TEKNİĞİ

Üstünlükleri:

- Doğrudan bilgi edinmelerini sağlar.
- Yakın çevrelerini daha iyi tanıma imkânı bulurlar.
- Çevredeki kaynaklardan yararlanma imkânını verir.
- Daha çok duyu organının öğrenmeye katılmasını sağlar.
- Bilimsel araştırma ve inceleme becerisini kazanır. Gerçek ve hayatı bilgiler kazandırır.
- Öğrencilerin iyi bir gözlemci olmalarını sağlar.

Sınırlılıkları:

- Çok vakit ister ve pahalıya mal olabilir.
- Öğretmene yasal sorumluluklar getirir.
- Gözleme yerine gidip gelmede bazı güçlükler çıkabilir.
- Gözlemin yeri ve organizasyonu zordur.
- İyi planlanmazsa boşuna zaman harcamasına yol açar.

GEZİ TEKNİĞİ

Gezi, okul ve sınıf içi çalışmaları tamamlamak daha anlamlı kılmak amacıyla uygulanan planlı ziyaretlerdir. Bu teknik gerçek dünyayı tanıma imkânı verir.

Bilişsel, duyuşsal ve psikomotor alanla ilgili hedef davranışları kazanmada kullanılan bir yöntemdir.

Herhangi bir yerin ya da kurumun gerçek durumunun ve işleyişinin öğrencilere öğretilmesi sırasında eğer imkan varsa, o yeri ya da kurumu anlatma ya da resimlerden, broşürlerden tanıتما yerine, öğrencileri bizzat götürerek o dersin işlenmesini içerir.

GEZİ TEKNİĞİ

Üstünlükleri:

- Konuya ilgi uyandırır.
- Öğrencilere ilk elden yaşantı sağlar.
- Diğer öğrenmelere temel teşkil eder.
- Öğrenilenlere açıklık kazandırır.
- Okul-çevre ilişkisi gelişir.
- Yeni çalışmaları özendirir.
- Görerek yaşayarak öğrenmeyi sağlar.

GEZİ TEKNİĞİ

Sınırlılıkları

- Yasal sorumluluğu fazladır.
- Disiplin sorunları yaratabilir.
- Diğer derslere devamı engeller, uygun yer seçmek zordur.
- Organizasyonu karışıktır.
- Pahalıdır.
- Süre ayırmak güçtür.
- İyi planlama ister.

GEZİ TEKNİĞİ

Dikkat Edilecek Hususlar

- Kazandırılacak hedef davranışlar öğrencilerle birlikte saptanmalıdır.
- Gezi yapılacak kurum ya da yer belirlenme ve yetkililerinden izin alınmalıdır.
- Gezinin amacı, zamanı, sorulacak soruları öğrencilerle birlikte saptanmalıdır.
- Öğrencilerle birlikte gezinin planı hazırlanmalıdır.
- Gezi sonunda yapılan etkinlikler sınıfta tartışılmalı ve bir sonuca varılmalıdır.

SERĞİ TEKNİĞİ

Görme yoluyla öğrenmeyi sağlayan bir öğretim tekniğidir. Belli bir amaçla yapılmış ya da biriktirilmiş bulunan nesne, sanat eserleri ve diğer benzer eserlerin, belirli bir düzenleme içinde birleştirilerek hizmete sunulması için yararlanılan bir tekniktir.

Üstünlükleri:

- Konuya ilişkin temel kavramlar kolay öğretilir.
- Alt ve tamamlayıcı görüşlere açıklık kazandırır.
- Görerek, gözleyerek öğrenme imkânı sağlar.
- Belli bir konuya ilgi ve merak uyandırır.
- İlgilileri belli bir konudaki çalışmalardan haberdar eder.
- Öğrencinin aktif katılımı ile estetik duyguları gelişir ve çalışma azmi artar.

Sınırlılıkları:

- Sergi hazırlamak zaman alıcı, pahalı ve çok çaba ister.
- Sergi hazırlayacak kişinin eğitim teknolojisi ve grafik sanat alanlarında bilgi, beceri ve yetenek sahibi olmalıdır.

PROJE TEKNİĞİ

Proje tekniğı, bireysel ya da küçük gruplar aracılığıyla, doğal şartlar altında ve gerçek hayata benzeyen bir yaklaşımla problemlerin çözümünü amaçlayan bir öğretim tekniğıdir.

Üstünlükleri:

- Yaraticılığı özendirir.
- Bilimsel çalışma alışkanlığı kazandırır.
- Grupla çalışmayı özendirerek, işbirliğini artırır.
- Problem çözme gücü kazandırır.
- Seçme, planlama, inceleme ve yürütme gücü kazandırır.

Sınırlılıkları:

- Öğretmenin kontrolü azalmakta, geliş güzel bir hava oluşabilmektedir.
- Bireysel gelişime fazla ağırlık verildiğinde sosyal gelişim ihmal edilmektedir.
- Yönetilmesi ve yürütülmesi güçtür.
- Çok ekonomik değildir.

ÖDEV TEKNİĞİ

Ödev "belli bir konuda veya ders ünitesinde öğrencilerden istenen zihinsel ve bedensel" çalışmalara denir. Genellikle öğretimin dersane dışına taşan bir uzantısı olan ödev, aynı zamanda, eski öğrenme yaşantılarının önem ve anlam kazanmasında ve yeni öğrenme yaşantıları edinilmesinde en etkili araçlardan biridir. İşlenecek konuya hazırlıklı olmak (ön hazırlık, güdülemek, ilgi ve ihtiyaç duyurmak), işlenmiş konuyu tamamlamak, pekiştirmek, derinleştirmek, uygulatmak amacıyla verilirler. Ödevler “ev ödevi” ve “sınıf ödevleri” şeklinde verilebilirler. Gerek evde, gerek sınıfta, ödev çalışmaları bireysel öğretimin gereğidir. Derslerde işlenen ünite ve veya konuyu pekiştirmek amacıyla yaptırılan çalışmalara da “alıştırma” denir.

ÖDEV TEKNIĞİ

Üstünlükleri:

- Öğrenciyi araştırma ve incelemeye yöneltir.
- Güven duygusunu geliştirmesine yardım eder.
- Öğrenciye sorumluluk duygusunu kazandırır.
- Problem çözme gücünü geliştirir.
- Sözel ve yazılı ifade gücünü geliştirir.
- İnsanlarla iş birliği yapma becerisini kazandırır.
- Yenilikleri izleyip özümsemeye yardım eder.
- Sınıf içi etkinliklere ilgi uyandırır.

Sınırlılıkları:

- İyi planlanmazsa boş etkinlik olmaktan öteye gitmez.
- Ödevlerin değerlendirilip öğrenciye geri verilmesi konusunda öğretmeni yetersiz ya da isteksiz olması ödevleri etkisiz kılar.
- Anlaşılır bir dille verilmeyen ödevler kargaşa ve umutsuzluk kaynağı olur.

ÖDEV TEKİNİĞİ

Dikkat Edilecek Hususlar

- Öğrencinin seviyesine uygun olmalıdır.
- Hedefleri gerçekleştirici olmalıdır.
- Dersin konusuyla ilgili olmalıdır.
- Açık ve anlaşılır olmalıdır.
- Yaşantısında ihtiyaç duyabileceği problem çözümüne yönelik olmalıdır.
- Bilimsel yöntemi kullanmaya imkân vermelidir.
- Öğrenilenlerle öğrenilecekler arasında bağ kurmalıdır.
- Zaman, enerji-araç-gereç ve kaynaklar yönünden ulaşılabilir olmalıdır.

GÖSTERİ (DEMONSTRASYON) YÖNTEMİ

Gösteri, öğretmenin öğrencilerin önünde bir **şeyin** nasıl yapılacağını göstermek ya da bir ilkeyi açıklamak için **yaptığı** görsel-işitsel işlemlerdir. Gösteri öğretmen merkezlidir.

Bir işlemin uygulanmasını, bir **araç-gerecin** çalıştırılmasını önce gösterip açıklama, sonrada öğrenciye **alıştırma** ve uygulama yaptırarak öğretme ise Gösterip Yaptırma Yöntemi olarak adlandırılır. Gösterip yaptırma öğrenci merkezlidir.

Bu yöntemde **hedef** davranışlar ya psikomotor alanda ya da bilişsel alanın en az uygulama düzeyinde olmalıdır. Öğretmen yapılacak işi, çözecekleri sorunu araç-gereçleri kullanarak, işlem basamaklarına ve çözüm sırasına göre yapıp göstermelidir. Bunun için demonstrasyon planlanmalı, hangi işin, nasıl, ne zaman, hangi araçlarla, nerede yapılacağı saptanmalıdır. Öğretmen öğreteceği konunun, çözeceği sorunun denemesini bir kaç kez kendi başına yapmalı, en olgun şekli alınca sınıfa sunmalıdır.

GÖSTERİ (DEMONSTRASYON) YÖNTEMİ

Gösteri Yönteminin Yararları

- Öğrenciler öğrenecekleri konuyu hem görerek ve hem de işiterek öğrenirler.
- Anlatmanın yetersiz kaldığı hareketler, fikirler, ilkeler ve kavramların açıklanması için kullanılır.
- İyi bir gösteri öğrencilerin dikkatini toplar.
- Yalnızca gösteri yapanın materyale ihtiyacı vardır. Bu nedenle oldukça ekonomik bir yöntemdir.
- Gösteri, özellikle beceriler alanında yararlıdır.
- Gösteride tehlike azdır.
- Zaman kazandırıcıdır.
- İyi bir gösteri işlemin standartlarını ortaya koyar. Fen dersleri, el sanatları, resim, müzik ve beden eğitimi gibi alanlarda güdülendirir.

GÖSTERİ (DEMONSTRASYON) YÖNTEMİ

Gösteri Yönteminin Sınırlılıkları

- Göstericinin konuda bilgili-becerikli olmasını ve de çok fazla planlama ve hazırlık yapmasını gerektirir.
- Eğer gösterici yalnızca “göster ve anlat” ilkesini uygularsa etkisiz olabilir.
- Gösteri yöntemi kalabalık sınıflarda ya da çok küçük objelerle (öğrencilerin tümünün gösteriyi izleyememesinden dolayı), tam olarak uygulanamaz.
- Eğer gösterinin görsel kısmı, işitsel kısmı ile tutarlı değilse (birlikte olmazsa) öğrenciler karıştırabilirler.
- Gösteri “anlama” olmaksızın “taklit etme”ye dayanabilir.
- Karmaşık bir gösteride öğrenciler başarısızlık ya da eksiklik duygusuna kapılabilir.
- Bilişsel ve duyuşsal öğrenmede kullanımı güçtür.
- Bazı gösteriler tehlike yaratabilir.

GÖSTERİ (DEMONSTRASYON) YÖNTEMİ

Dikkat Edilecek Hususlar (1)

- Gösteri ile ilgili planlamanın yapılması ve gerekli araçların önceden hazırlanması çok önemlidir.
- Öğretmen gösterinin provasını önceden yapmak suretiyle, gösterinin zaman limitini ölçmelidir.
- Gösterinin amacı öğrencilere açıklanmalıdır.
- Dershane, atölye ve laboratuvarlarda gerekli güvenlik önlemleri alınmalıdır.
- Gösteri tüm sınıfın görebileceği bir yerden yapılmalıdır.
- Gösteri basitten-karmaşığa, kolaydan-zora doğru bir sıra ile ve aşama aşama yapılmalıdır.

GÖSTERİ (DEMONSTRASYON) YÖNTEMİ

Dikkat Edilecek Hususlar (2)

- Yapılan işin veya deneyin ana hatları ve neticeleri tahtaya yazılmalıdır.
- Gösteri esnasında tüm öğrencilerin not tutabilmesi, gerekli şema ve çizimlerin yapılması sağlanmalıdır.
- Dönüt sağlamak için, gösteri yapılırken sorulardan yararlanılmalıdır.
- Bir işi yapmanın “doğru yolu”nun gösterilmesi kadar, “yanlış yolu”nun da gösterilmesi ve tartışılması yapılmalıdır.
- Gösteri sonunda, basamakların bir özeti yapılmalıdır.
- En az 1-2 öğrenciye, mümkünse tüm sınıfa gösteri tekrar ettirilmelidir.

MİKRO ÖĞRETİM YÖNTEMİ

Mikro öğretim, önceden özenle belirlenmiş kritik öğretim becerilerinin kontrollü bir ortamda öğretmen adaylarınca kazanılmasına yönelik bir eğitim teknolojisi uygulamasıdır. Bu yöntemde öğrenciler, kalabalık sınıfın karmaşık ortamıyla yüz yüze gelmeden, bu ortamın öğelerini parçalar halinde deneyerek öğrenirler. Her seferinde bir veya birkaç becerinin denenmesi şeklinde olan bu uygulama, öğrenmeyi kolaylaştırdığı gibi öğrencilerin de güven kazanmalarında etkilidir.

Mikro öğretim, ilk defa 1960 yılında ABD’de Stanford Üniversitesi’nde geliştirilmiştir.

MİKRO ÖĞRETİM YÖNTEMİ

Mikro öğretim, normal öğrenme ve öğretim süreçlerinin karmaşıklığını basitleştirmeyi amaçlayan bir laboratuvar yöntemidir. Mikro öğretim uygulamalarında, öğretmen adaylarına geniş bir deneyim imkânı sunulurken, adayın davranışlarında istendik yönde değişmeyi ve mesleki gelişme ve ilerlemeyi sağlayacak ortam, etkinlik ve yaşantıları sağlamak temel amaç olarak kabul edilmektedir. Bu yöntemde, öğretmen adaylarına kişilik kazandırmak, araştırma yeteneklerini geliştirmek ve böylece iyi bir öğretmen yetiştirmek amacı güdülür. Bu yöntem, öğretmen adaylarına yeni öğretim stratejilerini planlama ve uygulama konusunda imkânlar sağlar.

MİKRO ÖĞRETİM YÖNTEMİ

Mikro öğretim yöntemi, öğretim süresi, sınıftaki öğrenci sayısı ve konu bakımından küçültülmüş ve yoğunlaştırılmış bir öğretim deneyidir. Şöyle ki; Mikro dersin uygulama süresi sadece 5-20 dakikadır. Uygulandığı öğrenci grubu 4-20 kişidir. Uygulamayı yapacak gruptaki aday öğretmen sayısı da 4-7 kişi olmalıdır. Öğretmen adayı konu balonundaki öğretim becerilerinden sadece bir tanesini yerine getirmeye çalışmalıdır. Dersler video kameraya çekilmekte ya da taşınabilir teyplerde kaydedilmektedir. Öğretmen adayı, ders bitiminde kendi kendini izlemekte ve/veya işitmektedir. Aynı zamanda rehber öğretmenlerden ve öğrencilerden eleştiri ve öneriler almaktadır. Daha sonra eksiklerini tamamlayarak uygulamaya devam etmekte, istenilen performansı gösterinceye kadar bu süreç tekrarlanmakta, istenilen davranış elde edildiğinde ise çalışmaya son verilmektedir.

MİKRO ÖĞRETİM YÖNTEMİ

Mikro öğretim yönteminin uygulanışındaki evreler çok önemlidir.

Mikro öğretim, çoğunlukla “öğret-yeniden öğret çevrimi” adı verilen bir sinama-yanılma durumu olarak uygulanmaktadır. Bu çevrim de altı basamaktan oluşmaktadır:

1. Verilen görevin gereklerine uygun bir mikro ders hazırlanır.
2. Belirlenen mikro ders öğretilir.
3. Öğretme işleminin ne derece başarı ile yerine getirildiğine dair sözlü, yazılı ve görüntü kayıtları ile dönüt alınır.
4. Bu alınan dönüt ışığında mikro ders yeniden düzenlenir.
5. Mikro ders yeniden öğretilir.
6. Öğretme işleminde gerçekleştirilen veya gerçekleştirilemeyen iyileştirmelerle ilgili tekrar sözlü, yazılı ve görüntü kayıtları ile dönüt alınır.

MİKRO ÖĞRETİM YÖNTEMİ

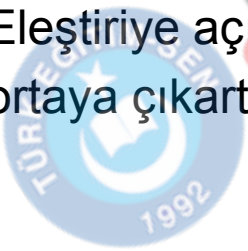
Üstünlükleri:

- Gerçek yaşantılar kazandırır.
- Öğretim programını kontrol altına aldırır.
- Belli hedeflerin gerçekleştirilmesini ön plana çıkarır.
- Öğretimde bir laboratuvar ortamı yaratır.
- Sınırlı kaynaklarla daha geniş ve daha denetimli deney-uygulama yapma imkânı verir.
- Normal sınıf öğretiminin karmaşıklığını azaltır.
- Anında değerlendirme, geri besleme ve kendini değerlendirme imkanı sağladığından, aday (stajyer) öğretmenin değerlendirmesinde yararlı olur.
- Çok değişik alanlarda kullanılabilir (Öğretmen eğitimi, tıp, özel eğitim, teftiş, rehberlik, spor gibi).

MİKRO ÖĞRETİM YÖNTEMİ

Sınırlılıkları:

- Sınıf yönetimi ve disiplin sağlanmasına engel olabilir.
- Gerekli materyaller her okulda bulunmayabilir.
- Yalnızca videoya bağlı deneyim değerlendirmelerine neden olabilir.
- Bütün öğretim becerilerinin kazandırılmasına uygun düşmeyebilir.
- Öğretmen adaylarında aşırı heyecan ve kaygı uyandırabilir.
- Eleştiriye açık olmayan katılımcılar için “öğrenilmiş çaresizlik” davranışlarını ortaya çıkartabilir.

GRUPLA ÇALIŞMA (ÖĞRETİM) YÖNTEMLERİ

- Grup, birbirleriyle ilişkileri ve aralarında ortak değerleri olan, birbirlerine bağlı iki veya daha fazla kişiden oluşmuş toplumsal bir birimdir. İnsanlar bir arada yaşadıklarına göre, grupla çalışma kaçınılmaz yöntemlerdendir. Ayrıca uzmanlaşmanın esas alındığı günümüzde, grup dinamiğinde hem kolektif çalışma hem de uzmanlık alanında üstün başarısının sağlanmasıyla etkili bir çalışma ürününün ortaya konması mümkündür. Bu yöntemin amacı, öğrencilerin bir araya gelerek sosyal bir etkileşime girmeleri, sorumluluk bilinci geliştirmeleri ve birlikte çalışma alışkanlığı kazanmalarıdır.
- Grupların teşkiline geçilmeden önce grup, küme ve komitenin tanımlamalarını yapmada yarar vardır. Çoğu zaman bu kavramlar karıştırılmaktadır.

GRUPLA ÇALIŞMA (ÖĞRETİM) YÖNTEMLERİ

- Grup, belli bir amaç için, aynı yerde bulunan kimse ve nesneler bütünüdür. Eğitim-öğretim işi, bir öğretmen ya da sorumlu yönetiminde bir sınıf topluluğunun belli bir amaca doğru çalışmak üzere bir araya gelmeleridir. 20-80 kişilik topluluklara grup denmektedir. Özellikle birleştirilmiş sınıflarda tek bir öğretmenin farklı düzeylerde ve birden fazla sınıfı tek bir öğretmenin yönettiği sınıflar topluluğudur. 1, 2 ve 3. sınıflar (A) grubu, 4 ve 5. sınıflar (B) grubu olarak adlandırılmıştır.
- Küme, grup içinde duruma göre kurulan daha küçük topluluklardır. Gruba bağlıdırlar ve grubun parçalarıdır. Gruptaki öğrenci sayısı ve üniteye göre 3-9 arasında öğrenciyle oluşturulurlar.
- Kümeler içerisindeki 2-3 kişilik öğrencilerden komiteler oluşturulur. Bireysel çalışmalar ihtisaslaşarak birleşince komite, komiteler birleşince kümeler, kümeler de birleşince grubu oluştururlar.

GRUPLA ÇALIŞMA (ÖĞRETİM) YÖNTEMLERİ

Grup Çalışmalarıyla Geliştirilecek Öğrenci Becerileri:

- Planlama becerisi,
- Kendi kendine çalışma becerisi,
- Kümece çalışma becerisi,
- Dinleme becerisi,
- Konuşma becerisi,
- Gezi gözlem, inceleme ve araştırma becerisi,
- Okuma ve not alma becerisi,
- Sözlük, imla kılavuzu, harita ve krokilerden yararlanma becerisi,
- Ansiklopedi ve kaynak kitaplardan yararlanabilme becerisi,
- Müze, okul salonu, işlik, okul bahçesi ve çevreden yararlanabilme becerisi.

GRUPLA ÇALIŞMA (ÖĞRETİM) YÖNTEMLERİ

Küme Çeşitleri:

Seviye kümeleri, ilgi kümeleri, sosyal kümeler, özel yetenek kümeleri, öğrenme zorluğu bulunan çocukların kümeleri

Kümelerin Teşkili:

Kümede yeteri kadar öğrenci bulunmalıdır. 3-9 kişiden meydana gelen kümeler en idealidir. Kümede; başkan, sözcü, yazman, diğer görevliler ve üyeler bulunur.

Kümelerin Konularının Paylaşılması:

Kümelerin konuları aşağıdaki biçimlerde belirlenir:

- Dersin ünitelerinin tamamı sınıftaki kümelere dağıtılır.
- Her bir ünite farklı kümelere dağıtılır.
- Ünite alt konulara ayrılır, her küme bu konulardan birini alır.

GRUPLA ÇALIŞMA (ÖĞRETİM) YÖNTEMLERİ

Grup İçi Çalışma:

- Konu tahlil edilerek, bilinen ve bilinmeyen hususlar tespit edilir,
- Birleşik konular, basit ve kolay problemlere ayrılır,
- Konunun planı öğretmenin görüşü alınarak taslak halinde yazılır,
- Kanunun işlenmesinde hangi çalışmaların kimce yapılacağı belirtilir,
- Karşılaşılabilecek muhtemel zorluklar gözden geçirilir,
- Hangi araç ve gereçlerin nereden bulunacağı belirtilir,
- Yapılan plan gereğince grubun her üyesi ferdi çalışmalarına başlar. Ara değerlendirme, aktarma sonrası değerlendirme yapılır. Gruba yöneltilecek sorular cevaplandırılır ve rapor öğretmene sunulur.

GRUPLA ÇALIŞMA (ÖĞRETİM) YÖNTEMLERİ

Grupla Çalışma (Öğretim) Yönteminin Yararları

- Seviyeleri ve ilgileri doğrultusunda çalışma imkânı bulurlar.
- Öğrenciler, aktif olarak öğrenme sürecine katılırlar.
- Öğrenciler, serbest konuşarak daha iyi fikirler ortaya koyabilir.
- Öğrencileri daha iyi kontrol etmek ve anlamak mümkün olur.
- Öğrenciler arasında karşılıklı etkileşim mümkün olur.
- Öğrencilerin değerlendirilmesine ve daha iyi beceriler kazanmalarına imkân sağlar.
- Öğrencilerin, başkalarının fikirlerine saygı duymalarını sağlar (demokratik tutum).
- Başkalarını dikkatli dinlemeyi ve toplulukta konuşmayı öğrenirler.
- Diğer insanlarla yardımlaşma ve işbirliği yapmalarını sağlar (sosyal yönden gelişme).

GRUPLA ÇALIŞMA (ÖĞRETİM) YÖNTEMLERİ

Grupla Çalışma (Öğretim) Yönteminin Sınırlılıkları

- Kümelerin oluşturulmasında hatalar yapılabilir ve sorunlar ortaya çıkabilir.
- Fazla zaman alıcıdır.
- Öğrencileri zaman zaman kontrol etmek zorlaşır.
- İyi planlanmaz ve uygulanmaz ise eğitim-öğretim amaçlarından uzaklaşılabilir.
- Her öğrenci üstüne düşen sorumlulukları yerine getirmeyebilir (Bazı öğrencilerin boş durması gözden kaçabilir).
- Grup birkaç öğrencinin kontrolünde kalabilir.
- Özellikle seviye kümeleri ile çalışmalarda, kümelerin “tembeller-çalışkanlar kümeleri” şeklinde algılanmasına yol açabilir.

GRUPLA ÇALIŞMA (ÖĞRETİM) YÖNTEMLERİ

Dikkat edilecek hususlar:

- Grup çalışmaları öğretmen tarafından çok iyi planlanmalıdır.
- Seçilecek konular öğrencilerin ilgi, ihtiyaç ve seviyelerine uygun olmalıdır.
- Kümelerin oluşturulmasında çok titiz, objektif ve bilimsel davranılmalıdır (Özellikle seviye kümelerinde).
- Öğrencilerin küme içinde gösterdiği performans çok iyi gözlenmeli ve gerekirse öğrencinin farklı bir kümeye geçmesi sağlanmalıdır.
- Grup üyelerinin işbirliği içerisinde çalışması sağlanmalıdır.
- Grup üyelerinin serbestçe çalışabilecekleri ortam ve imkânlar sağlanmalıdır (dersliğin oturma düzeni, materyallerin temini vb. gibi).

BİREYSEL ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ

- Öğrencilerin gerek öğrenme hızlarındaki farklılıklar, gerekse diğer bireysel farklılıkların giderilmesi ve her öğrencinin öğrenme hızına uygun düşecek bir öğretim yapılması için öğretimin bireyselleştirilmesi ile mümkün olabilir.
- Bireysel öğretim öğrenci merkezlidir ve öğrencilerin öğretim etkinliğine aktif katılmasını, nasıl öğreneceğini kararlaştırma, planlama vb. sorumlulukları yüklenmelerini gerektirmektedir. Bireysel gereksinimlere dönük grup çalışmalarında değişik etkinliklerle öğrencilerin bireysel çalışmalar yapmaları sağlanabilir. Ayrıca, Programlı Öğretim, Bilgisayar Destekli Öğretim, İnternet Destekli Öğretim ve Uzaktan Öğretim gibi yöntem/tekniklerle öğrencilerin kendi hızlarında ilerlemeleri ve bireysel (bağımsız) öğrenmeleri sağlanabilir.

PROGRAMLI ÖĞRETİM YÖNTEMİ

Bu yöntem, bireysel, kendi kendine öğrenme yöntemidir. Bilgini özel parçalara veya temel öğelere ayrılarak , belirli bir sıraya göre düzenlenip bireysel esasa göre öğrenilebileceği varsayımına dayanmaktadır. Öğrenci belirlenen hedef davranışlara kendi algı hızıyla, bireysel bir çalışma sonucunda ulaşmaktadır.

Bu öğretim yöntemi, öğrenme öğretme süreçlerine sistemli ve planlı bir yaklaşımdır. Programlı öğretim kavramı öğrenme sonucunda ulaşılacak hedeflerin açık olarak saptanmasını, öğrenmede etkili uyarıcıların ve öğrenci tepkilerinin sistemli olarak kontrol edilmesini gerektirip, bu noktaların ayrıntılı olarak önceden planlanmasını gerekli kılmaktadır.

Programlı öğretim araç ve yöntemleri, programlı öğretime göre hazırlanmış kitaplar ile programlı öğretim makinelerini ve bilgisayar destekli eğitim araç ve yöntemlerini kapsamaktadır.

PROGRAMLI ÖĞRETİM

İLKELERİ

Küçük adımlar ilkesi; Öğrenilecek içerik küçük parçalar halinde, önkoşul özellik sıralamasına göre sunulmaktadır. Öğrenme konuları yakından uzağa, basitten karmaşığa, bilinenden bilinmeyene doğru düzenlenmelidir.

Öğrenmeye etkin katılım ilkesi; Öğrenme yaşantılarına öğrencinin doğrudan katılımı gerekmektedir. Program bilgi sunma yanında, geri bildirimye yönelik sorular yöneltilmektedir.

Sonuçlar hakkında anında bilgi alma ilkesi; Öğrencinin yeni bir konuya geçmeden önce öğrendiği konuya ilişkin soruları cevaplaması istenmekte, doğru cevap verdiği takdirde yeni konuya geçmektedir.

Bireysel hızla göre ilerleme ilkesi; Birey kendi öğrenme hızına göre ilerlemektedir öğrenmede çabuk ilerleyen öğrenciler yavaş ilerleyenleri beklemek zorunda olmadığı gibi yavaş ilerleyen öğrenciler yönünden de bir zorlama yoktur.

Doğru cevaplar ilkesi; Deneysel araştırmalar öğrenen bireyin başarısızlıkla fazla karşılaşması halinde bir çeşit cezalandırma olgusuyla karşı karşıya bırakıldığını, öğrenme isteğinin kırıldığını belirtmektedirler. Yöntemde, öğrenen bireyin büyük oranda doğru cevaplar vermesini sağlayacak düzenlemeler yapılmıştır. Ne pahasına olursa olsun hata ve başarısızlıktan kaçınılmalıdır.

PROGRAMLI ÖĞRETİM

YARARLARI

- Programlı öğretim materyalleri öğrenci için öğrenmeyi zevkli ve ilgi çekici kılar.
- Geleneksel yöntemlere oranla zaman bakımından ekonomi sağlar.
- Öğrencinin bireysel farklılıklarını dikkate aldığından her öğrenci kendi hızına uygun ilerleme imkânı bulur.
- Öğrenciyi etkin ve dikkatli olmasını sağlar.
- Öğrenme sonucu hakkında öğrenciye anında bilgilendirici, pekiştirici ve düzeltici dönüt verir.
- Cevapların öğrenme esnasında öğrenciye bildirilmesi öğrenmeyi kolaylaştırır.
- Öğrenci anlaşılmayan konuları istediği kadar tekrar edebilir.
- Öğretmenlerin yükünü azaltarak (alıştırma, tekrar, düzeltme yapma gibi) daha çok öğrencilere rehberlik yapmak için onlara zaman kazandırır.
- Okul içinde ve dışında her yerde kullanılabilir.
- Öğretmen bulunmayan alanlarda veya öğrencinin okula gidemediği zamanlarda hizmet görmek suretiyle insan kaynakları değerlendirilir.

PROGRAMLI ÖĞRETİM

SINIRLILIKLARI

- Bütün disiplinlerin programlanması zordur.
- İçeriğin adım adım öğretilmesi için küçük parçalara ayrılması öğrencinin senteze gidebilmesini sınırlandırabilir.
- Çok sık kullanıldığında öğrenciler arasındaki etkileşimi azaltabilir.
- Öğretimi mekanik bir hale getirebilir.
- Programlı öğretim gereçlerinin hazırlanması geniş zamana ve uzmanlık bilgisine ihtiyaç gösterir ve pahalıya mal olmaktadır.
- Programlı öğretim materyalleri, öğretimden çok değerlendirmeye ağırlık verebilir.
- Programlı öğretim materyalleri iyi hazırlanmazsa, öğrenciye sıkıcı gelmektedir.

EKİPLE ÖĞRETİM

Ekip (Takım) Öğretimi terimi, ilk önce 1957 yılında Amerika Birleşik Devletlerinde Dr. Lloyd Trump tarafından ortaya atılmış ve uygulanmıştır. Daha sonra başka ülkelere de yayılmıştır.

Bilimsel, teknolojik ve toplumsal alanlarda ortaya çıkan gelişmeler ve buluşlar hızla ilerlemektedir. Bir öğretmenin tek başına yapacağı eğitim ve öğretim yeterli olmayacağı düşünülmüştür. Bunun için eğitim etkinliklerini daha verimli kılmak için öğretmenlerin birbirlerinin yetenek, bilgi ve deneyimlerinden yararlanılması yoluna gidilmiştir. Bu bakımdan sınıf içi çalışmalarda işbirliği yapmaları gerektiği düşüncesi, bu öğretim biçimini ortaya çıkarmıştır.

EKİPLE ÖĞRETİM

Bu yöntemin doğuş nedenleri

Geleneksel sınıf anlayışına dayalı öğretim etkinlikleri bekleneni vermemektedir. Birkaç öğretmeni kapsayan bir topluluğun, değişik öğretim etkinliklerinden ve öğrenim kaynaklarından yararlanarak, sayıca daha büyük bir öğrenci topluluğuna ders vermesi daha etkili olur. Onlara göre, böyle bir yaklaşım, gerçekten, anlatma, küme tartışması, bireysel ödevler ve programlaştırılmış öğretim gibi çeşitli yöntem ve tekniklerin uygulanmasına ve her türlü öğrenme kaynaklarının kullanılmasına geniş olanaklar sağlayabilir.

EKİPLE ÖĞRETİM

Ekiple öğretim yönteminin tanımları:

- Harold S. Davis, *İki veya daha çok sayıda öğretmenin, derslerin planlanması, işlenmesi ve değerlendirilmesi bakımından sorumluluğu paylaşarak birlikte öğretim yapmasıdır.*
- L. B. Curzon, Ekiple öğretim, *iki veya daha fazla sayıda öğretmen ve diğer ilgilinin öğretim etkinliklerini plânlama, sunma ve değerlendirmede anlamlı ve metodojik işbirliğidir.*
- D. Warwick'e göre ekiple öğretim, *öğrencilerin ihtiyaçları ve okullarının olanaklarına uygun çalışma düzenini kurmak üzere öğretmenlerin uzmanlık, ilgi ve kaynakların birleştirilmesine karar vermesine ilişkin bir düzenleme biçimidir.*

EKİPLE ÖĞRETİM

Ekip Öğretiminin Özellikleri

- Bu öğretimin temel özelliklerinden biri, okulda görev yapan öğretmenlerden en iyi biçimde yararlanılmasıdır. Bu biçim eğitim, meslek yaşantıları ve durumları birbirinden farklı öğretmenlere çok değişik etkinlik olanağı sağlar. Görevlerinde başarılı olurlar. Öğretimin niteliği de yükselir.
- Bu öğretim, öğretmenler arası ilişkilerde yeni bir nitelik kazandırır. Yapılacak çalışmaların düzeni hep birlikte karara bağlanır.
- Ekip öğretiminin uygulandığı okullarda öğretmen-öğretmen ve öğrenci-öğretmen ilişkileri yeni bir ortam içinde gelişir. Bireysel ve küme çalışmalarında öğretmen ve öğrenciler arasında çok daha içten ilişkilerin gelişmesi gerçekleşir.
- Bu öğretimin üstünlüklerinden biri de, öğretmenlere birbirlerinden yararlanma olanağı vermesidir. Mesleğe yeni girmiş, deneyimsiz öğretmenlere, deneyimli öğretmenlerle çalışmalar, iyi bir ortam yaratır.
- Bir dalda uzmanlık kazanmış bir öğretmenin bilgi ve yaşantılarını, öğretmen arkadaşlarıyla öğrencilerin yararına sunması sağlanmış olur.

EKİPLE ÖĞRETİM

Ekiplerin Oluşturulması

Ekip oluşturulmasında genellikle iki düzen vardır.

- 1- Aşamalı düzen:** Bu düzene göre oluşturulan öğretim ekibi yapısal bakımdan bir piramidi andırır. Tepede ekip lideri, deneyimli öğretmenler liderin altında, diğer öğretmenler (acemiler) de tabanı oluştururlar.
- 2- İşbirliğine dayalı düzen:** Bu düzende ekip, görev bakımından eşit şartlar altında sorumluluk yüklenen iki veya daha çok öğretmenden meydana gelir. Bu tür ekipte deneyimli ve yeni öğretmen farkı yoktur. Çalışmaların çeşitli evrelerinde ilgiye, ihtiyaca veya uzmanlık derecesine göre bir öğretmen liderlik görevini üstlenir. Fakat bu düzende de yönetsel amaçlarla bazen sürekli bir lider seçmek durumunda kalınabilir.
- Başlangıçta aşamalı düzene göre oluşturulan ekiplerin zamanla, verimi artırmak ve insan ilişkileri açısından demokratik bir ortam yaratmak amacıyla, işbirliğine dayalı düzene dönüştükleri görülmüştür.

EKİPLE ÖĞRETİM

Bir öğretim ekibinde görev alabilecek kişiler: Ekip lideri, yeterli sayıda deneyimli öğretmen, yeni ve stajyer öğretmenler, kaynak kişiler, laborant, kitaplık görevlisi, ders araç ve gereç görevlisi gibi öğretmen yardımcıları.

Ekip üyelerinin ideal sayısı: Uygulamalardan edinilen deneyimlere göre bu sayının 2 ile 8 arasında olması uygun görülmektedir.

Ekip öğretiminde liderin görevi: Liderin rolü çok yönlüdür. Lider, ekibin stratejisini belirler, işleri yönetir, yardımcılarını kontrol eder, deneyimsiz öğretmenlerin çalışmalarını izler, değerlendirme görüşmelerine başkanlık eder. Ekip çalışmalarına öğretmen olarak katılır, ana ve babaları aydınlatır.

EKİPLE ÖĞRETİM

Ekip öğretimi belli bir dal veya ders çerçevesinde yapılabileceği gibi, birbiriyle bağlantılı olan dalları veya dersleri kapsayacak biçimde de yapılabilir. Türk Dili ve Edebiyat dersi ile ilgili ekip öğretiminde edebiyat, dilbilgisi ve yazma alanında daha deneyimli üç öğretmen görev alabilir. Felsefe, Mantık, Sosyoloji dallarda uzmanlaşmış üç öğretmen bir ekip oluşturarak öğretim çalışmalarını daha etkili ve ilginç bir duruma getirebilirler.

Ekip halinde öğretim, ilgililer arasında iyi bir uyumu gerektirir. Ekip üyelerinin, eğitimin görevi ve amaçları konusunda anlaşmış olmaları gerekir. Ekipteki öğretmenlerin, birbirlerinin ve yardımcılarının özelliklerini iyi bilmeleri önemlidir. Bu durum plânlama çalışmalarını kolaylaştırır. Öğretmenlerin küme dinamizmi, öğretim yöntemlerinin seçimi, araç ve gereçlerin seçimi, kullanılması konusunda deneyimli olmaları beklenir. Ekip öğretiminde yer ve zaman unsuru kadar, insan ilişkilerinin, öğretim yöntemlerinin ders araç ve gereçlerinin önemi de çok büyüktür.

EKİPLE ÖĞRETİM

Ekip Öğretimi Yöntemiyle Yürütülecek Derslerin Organizasyonu

Bu organizasyonu öğrencinin yaşı, programın özelliği, mevcut araçlar ve daha birçok özellikler etkiler. Böyle bir organizasyon için denenmiş en uygun 4 kalıp vardır:

- 1- Konu yaklaşımı:** Bu düzende, temel konu, başka konularla ilgili olarak dönem boyunca işlenir. Her konuya aynı süre ayrılır. Bu süre 9 haftadır.
- 2- Ortak merkezli yaklaşım:** Bu yaklaşımda ekip çalışma programını "ortak merkezli" bir programdan hareket ederek hazırlar. Burada konular "ortak bir merkezin etrafında yıldızlar" biçiminde yer alır. Konunun uzunluğuna göre her konuya 1 ile 5 hafta arasında bir zaman ayrılır.
- 3- Birlikte sunulan konular yaklaşımı:** Bu düzende iki veya daha fazla konu birlikte sunulur. Her konu diğerine paralel ve bağımsız olarak sürüp gider. Ancak aralarında her birinin diğerleriyle çapraz ilişkisi vardır. Her bir konuya ayrılacak zaman konunun özelliğine bağlıdır. Bir hafta veya daha uzun olabilir.
- 4- Art arda gelme yaklaşımı:** Bu yaklaşımda başlangıçta öğrencilere herhangi bir konu sunulmaz. Model çalışırken oluşturulur. Yine bu yaklaşımda programlar birbirleriyle bağlantılıdır. Ancak, konuların diğerleriyle bağlantısı programın son aşamasına kadar ortaya çıkmaz.

EKİPLE ÖĞRETİM

Ekip Öğretimindeki Etkinlik Çeşitleri

Genel Toplantılar: Büyük sayıda bir öğrenci topluluğu **dersi önce** "genel toplantılar" adı verilen sınıf düzeninde dinler. Ekibin kullandığı **yöntem** genellikle anlatma yöntemidir. Bu yöntemin sakıncalarını en aza indirmek için anlatma süresi 30 dakikayı geçmemelidir. Dersin sonunda da bir **özetleme** yapılmalıdır. Öğrenci problemlerinin cevaplandırılması için belli bir zaman ayrılmalıdır. Bir dönemlik (yıllık) bir sürenin anlatmaya ayrılan kısmı % 30 - % 40'ı geçmemelidir.

Küme Tartışmaları: Öğrenciler genel toplantılarda dinleme, okuma, düşünme bakımından amaca uygun biçimde **güdülenmiş** iseler ortaya konan problemleri kendi küçük kümelerinde rahatça tartışabilirler. Normal olarak kümedeki öğrenci sayısı 15 veya 20 olmalıdır. Bu sayıyı içeren kümeler oluşturularak tartışmalar yapılır. Bu tür serbest tartışmalar, öğrenciler arasında bağların pekiştirilmesine, problem çözme yeteneğinin güçlenmesine, iletişim becerilerinin gelişmesine yardımcı olur. Genel toplantılarda izlenen konu (ders), burada tartışılarak pekiştirilir.

Bireysel Çalışmalar: Öğrenciler öğretmenlerin yöneticiliğinde bireysel bağımsız çalışmalar yaparlar. Bu tür çalışma olanağı bulan öğrenciler, kendini düzeltme, kendini çözümleme ve kendine yön verme gibi alışkanlıklar kazanırlar. Genel olarak öğrenme konusunda bireysel sorumluluk duygusu da geliştirirler. Öğrenciler bireysel çalışmalarını ya okulda veya evlerinde yaparlar.

EKİPLE ÖĞRETİM

Ekiple Öğretimin Yararları

- Öğretmenlerin eğitim hizmetinde uzmanlaşmasını sağlar.
- Öğretmenlerin sorumluluk alma ve iş birliği yapmalarını sağlar.
- Yeni öğretmenlerin yetişmelerine fırsat verir.
- Öğretmenlerin ekip içinde becerilerini geliştirir.
- Öğretmen-öğretmen ve öğretmen-öğrenci ilişkilerinde yeni bir boyut kazandırır.
- Okuldaki kaynaklardan yararlanmayı kolaylaştırır.
- Eğitim teknolojisini en iyi biçimde kullanır.
- Bu yöntem, öğretimde değişik bir yaklaşım getirmektedir.

EKİPLE ÖĞRETİM

Ekiple Öğretimin Sınırlılıkları

- Öğretmen ve görevliler arasında koordinasyon sorunu vardır.
- Ekibin çalışmasını ve öğrencilerin durumunu değerlendirme zor olmaktadır.
- Deneyimsiz öğretmenlerin sorumluluğun paylaşılmasından kaçınmaları durumu vardır.
- Okullara ağır maliyet yüklemektedir.

DRAMA

- * İngiltere'de "eğitimde drama", Almanya'da "oyun ve tiyatro eğitimci", Amerika'da da "yaratıcı drama" olarak ünlenen dramaya, yakın zamanda bazı uzmanlarca "süreç drama"da denildiği görülmektedir.
- * Drama kavramı sözcük olarak Yunanca "dran" dan türetilmiştir. **Dran** yapmak, etmek, eylemek anlamını taşımaktadır.
- * Drama ise, eylem anlamını taşıyan, gene Yunanca Dromenon'un seyirlik olarak benzetmecisi biçimindeki kullanımıdır. Özellikle tiyatro bilimi çerçevesi içinde drama kavramı, özetlenmiş, soyutlanmış eylem durumları anlamını almıştır.
- * Türkçe'de kullanılan "dram" kavramı ise, Fransızca'daki sonu e ile biten "drame" sözcüğünden gelmektedir. Dram Fransızca'da burjuva tiyatrosu anlamına geldiği halde Türkçe'de ve özellikle halk dilinde acıklı oyun anlamında kullanıla gelmiştir.
- * Drama ile ilgili kavramlarda ülkemizde bir karışıklık olduğu ve sıkça birbirlerinin yerinde kullanıldığı göze çarpmaktadır.

DRAMA

- * Dramayı tanımlayabilmek oldukça zor olmakla birlikte, drama için oyun ve canlandırmaya dayalı olarak günlük yaşamdaki herhangi bir sözcüğün, kavramın, sesin, bir konunun, bir tablonun, bir heykelin ya da bir masalın, öykünün, şiirin ya da çocukların kendi uydurdukları öykülerin, durumların canlandırılması, oynanması denilebilir. Drama, tüm grubun katılımıyla yaratılabileceği gibi, küçük gruplarla da oynanabilir.

DRAMA

Dramanın iki türü vardır:

Doğal drama: Bu drama türünde oyuncular kendilerini dilediği gibi ifade etme özgürlüğüne sahiptirler. Amaç, bireylere serbest konuşma alışkanlığı kazandırmak, onların duygu ve düşüncelerini kendi sözcükleriyle diledikleri gibi açıklama yapmalarına olanak sağlamaktır.

Biçimsel drama: Bu drama türünde oyunlar ciddi ve planlıdır. Daha çok yetişkin öğrencilere dönüktür. Oynanacak oyun ya da hikaye oyuncular tarafından paylaştırılmış, ezberlenmiş ve provası yapılmış durumdadır.

Doğal ve biçimsel dramanın bir çok çeşidi vardır. Bunlar arasında serbest oyunlar, hikayeleri sahneleme, resimlerle hikaye sahneleme, radyo ve tv haberlerini ya da yayınlarını taklit etme ve gölge oyunları doğal dramayı; kuklalar, pandomim ve oyunlar da daha çok biçimsel dramaya örnek gösterilmektedir.

EĞİTİCİ DRAMA

Eğitici drama; özel olarak düzenlenen yaşantıları somut bir şekilde hissetme yolu ile sosyal, evrensel ve soyut kavramların, tarih, edebiyat gibi konuların canlandırılarak anlamlı hale getirildiği, öğrenildiği bir eğitim yöntemidir.

Eğitici drama; mümkün olduğunca esnek olmakla birlikte, temel kuralları önceden ve dışardan belirlenmiş, bir grupta yaşanan, yetişkin bir lider (öğretmen gibi) tarafından yönlendirilen ya da en azından başlatılan ve çocuklar tarafından bir grup oyunu gibi algılanabilen etkinlikler bütünüdür.

Eğitici drama; önceden belirlenmiş açık ve net eğitim amaçları olan, çocukların öğretmenleriyle birlikte, daha çok büyük motor hareketlerle yaptıkları, ifade etmeye, rol oynamaya, canlandırmaya ve tartışmaya dayalı grup etkinlikleridir.

TÜRK EĞİTİM-SEN
AKADEMİ

ROL OYNAMA (Role-playing)

Rol oynama, kişinin (çocuğun), kendisinin olmayan bir rolü davranışlarla oynamasıdır. Asıl amaç ise, çeşitli rolleri oynayarak anlamak, öğrenmektir. Eğitici dramada rol oynama bir simülasyona benzer (Bir dondurmanın nasıl isteneceğinin, otobüse nasıl binildiğinin simülasyon yolu ile öğretmek gibi). Bu sayede, örneğin anne rolünü oynayan çocuk, annesinin davranışlarını anlayabilir. Şoför rolünü oynarken ise bir şoförün davranışlarını daha iyi kavrayabilir. Özellikle konuşmayı gerektiren rol oynama sırasında çocuk, ses yüksekliği, diksiyon, telaffuz gibi konuşulan dilin unsurlarını ve konuşma sırasını bekleme, dinleme, başkasının sözünü kesmeme gibi iletişim unsurlarını doğrudan doğruya çalışmış olur. Rol oynamanın bir diğer yararı, o roldeki kişiyle empati kurabilmek için gerekli olan, kendini diğer kişinin yerine koyabilme becerisinin kazanılması olabilir. Çünkü, başka bir kişinin rolüne girmek, o kişinin perspektifini, yani görüş açısını anlama bakımından ve genel olarak insanların nesnelere, olaylara kendi görüş açılarından bakabildiklerini fark etme yönünden önem taşıyabilir. Özellikle küçük çocuklar rol oynarlarken, hem nesnel hem de sosyal çevreyi (diğer insanları) anlamlandırma konusunda oldukça zengin deneyimler kazanabilirler.

ROL DEĞİŞTİRME

Eğitici drama etkinliği sırasında, farklı rolleri oynayan çocukların, rollerini değiştirmeleri; farklı rolleri denemelerini, yaşamalarını sağlayarak, onların öğrenme ve anlama becerilerini zenginleştirebilir. Örneğin, bir önceki aşamada heykeltıraş olan çocukla, çamur rolündeki çocuk yer değiştirirler ve etkinlik tekrarlanır. Aynı uygulamada tüm çocukların her rolü, rol değiştirerek oynamalarına olanak olmayabilir. Bu durumda bir sonraki tekrarda, çocukların farklı roller almaları sağlanmalıdır.

KENARDAN (DIŐARIDAN) YÖNLENDİRME

Eğitici drama etkinliği sırasında, öğretmen, etkinliği bazen tıpkı bir spor takımı çalıştırıcısı gibi dışarıdan yönlendirir ve açıklamalar yapar. Belirli oranda bilgi vererek süreci başlatır. Yönlendirme sırasında sözel açıklamalar, yönergeler verdiği gibi, çok sık olmamak üzere, kendisi model olarak, davranışların örneğini de gösterebilir. Örneğin rahatlama çalışmaları sırasında, gözleri kapalı olarak yerde uzanmış olan çocuklara yönerge verirken, öğretmen kenardan yönlendirme yapmaktadır. Kenardan yönlendirme yapılırken mümkün olduğu kadar, ayrıntılı rol davranışları, sözel ifade örnekleri verilmemeye çalışılmalı, çocukların kendi rol davranışlarını ve sözel ifadelerini yaratmaları sağlanmalıdır.

KATILIMCI LİDERLİK

Öğretmenin, drama etkinliği sırasında, grubun içinde, grubun bir parçası olarak etkinliğe doğrudan katılmasıdır. Bu tür yönlendirmenin en önemli yararı, çocukların öğretmenlerinin de katıldığını görerek daha çok motive olmalarıdır. Katılımcı lider rolünde öğretmen, çocukların arasında onlardan biri gibi davranır. Oyunun ya da etkinliğin gerektirdiği tüm davranışları gösterir. Çocuklardan biri gibi atlar, zıplar, sürünür, bağırır. Bu sırada etkinliği yönlendirmekten mümkün olduğunca kaçınmak durumundadır. Etkinliğin başında, çocukları davet etmek ya da toplamak için, rolleri dağıtmak ve etkinliği başlatmak için bir oranda yönlendirici olabilir. Ancak etkinlik başladıktan sonra, daha çok çocuklardan biri gibi, üstlendiği rollerden birini oynamaya çalışır. Bu sırada, rolü gerektirmediği halde çocuksu davranmasına (çocuksu konuşmak, çocuk gibi yürümek koşmak) gerek yoktur. Hangi rolü üstlenmişse, o rolü kendi becerileri doğrultusunda yerine getirmeye çalışması daha doğaldır.

PARALEL ÇALIŞMA

Tüm çocuklar aynı anda ikişerli, üçerli, dörderli gruplar halinde ortak bir etkinliği yaparlar. Ortak etkinliği yapan gruplardan her biri, etkinliği kendi tarzında yapabilir. Paralel grupların tıpatıp aynı davranışlarla oynamaları gerekmez. Bu sırada hiçbir izleyici yoktur. Tüm çocuklar gruplar halinde aynı mekânda çalışırlar. Öğretmen, ya gruplardan birine dahil olur (katılımcı liderlik), ya da gruplar arasında dolaşır (kenardan yönlendirme). Paralel çalışma, çocukların, bir yandan kendi küçük gruplarında birbirleriyle işbirliği yaparken, diğer yandan da büyük grubun bir parçası olmayı sürdürerek, bir ölçüde özgün bir şekilde çalışmayı öğrenmelerine yardımcı olabilir. Aynı konunun farklı biçimlerde ele alınabileceğini, canlandırılabilceğini çocuklara göstermek yönünden özellikle yararlıdır.

DOĞAÇLAMA

En önemli çalışma tekniklerinden biridir. Doğaçlama ile serbest drama etkinlikleri kastedilmektedir. Çocuklar, sözel ya da sözel olmayan, basit, kendiliğinden ifade tarzları ile bir durumu ya da olayın akışını, gelişimini canlandırırlar. Doğaçlama yapabilmeleri için, özellikle okulöncesi çocuklarının konu ile ilgili kavramsal ön bilgilere ihtiyaç duyabilecekleri unutulmamalıdır. Yapılacak doğaçlama basit olmalı ve çoğu kez olay, konu ya da roller öğretmen tarafından iyi tanımlanmalıdır. Bazen doğaçlamanın, belirli bir canlandırmanın yalnızca bazı bölümlerini kapsamaması, bazı bölümlerinin ise öğretmenin önerileri ve vereceği bilgiler ile tamamlanması yerinde olabilir.

ZİHİNDE CANLANDIRMA

Bazı etkinliklerde, katılan çocuklardan gözlerini kapatarak, öğretmenin verdiği yönergeler doğrultusunda belirli görüntüleri zihinlerinde canlandırmaları istenir. Rahatlama çalışmaları sırasında başvurulmuş bu teknikte, çocukların konsantre olmaları sağlanır. Bazen de az önce yapılan bir etkinliğin aşamalarını, gözleri kapalı olarak zihinlerinde canlandırmaları istenir. Böylece, çocukların yaşadıkları olayları anlamaları ve belleklerine daha iyi kaydetmeleri sağlanmaya çalışılır. Zihinde canlandırma becerisini kazandırmak için çocuklara, somut nesnelere bir süre baktıktan sonra, gözlerini kapatmaları ve o nesneyi zihinlerinde yaratmaları söylenebilir. Örneğin, çocuklar önlerindeki bir elmayı 2-3 dakika bakarak inceledikten sonra, gözlerini kapatmaları istenir ve ne gördükleri sorulabilir.

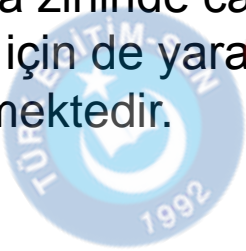
MÜZİKLE DRAMA

Özellikle daha önce hiç drama faaliyetine katılmamış çocuklar için, başlangıçta bir müzik aracının ritmine uyarak yürümek (yavaş, hızlı tempo ile) önerilebilir. Böylece çocuklar dramaya başlangıç için gerekli olan, birbirine müdahale etmeden gurup içinde yönergeye uygun davranma, hayal etme, simgesel olarak anlatma gibi becerileri kazanırlar. Özellikle başlangıçta etkinliğe mümkün olduğunca herkes katılmalıdır.

Seyirci durumundaki diğer çocuklar, dramaya katılanların kaygısını artırabilir, dikkatini dağıtabilir. Birçok drama etkinliği, müzik eşliğinde yapılarak, yaşantıların, duyguların ifade edilmesine güç katılabilir. Bu konuda önemli olan, canlandırılacak konuya, olaya ilişkin müzik parçasının uygun olarak seçilmesidir. Özellikle değişken tempolu, bazen yavaşlayan, bazen hızlanan müzik parçaları, hareketten harekete, durumdan duruma geçişi anlatmak için uygun olabilir. Rahatlama çalışmalarına eşlik eden müzik parçasının yavaş ve yumuşak ezgisi, çalışmanın konsantrasyon ve rahatlama sağlamasını kolaylaştırabilir.

PANDOMİM (1)

Düşünceleri, duyguları ve yaşantıları, sözlere başvurmadan hareketlerle anlatmak demek olan pandomim, drama etkinlikleri sırasında, çocuklar için yararlı bir ifade etme çalışmasıdır. Çocuklar genelde, bedenlerinin bazı bölümlerini ya da tümünü kullanarak hareketlerle anlatmaktan hoşlanırlar. Gündelik gözlemler, kendi haline bırakılan çocukların, pandomimi tek başına ya da arkadaşları ile oynarken serbestçe kullandıklarını göstermektedir. Pandomim; gözlem, dikkatini yoğunlaştırma ve bedensel becerilerin gücüne dayanan bir ifade biçimidir. Grupla yapılan pandomimin çocukta zihinde canlandırma becerisini geliştirdiği ve farkındalık düzeyini artırdığı, bunun için de yaratıcılık yönündeki çalışmalarda pandomimden yararlanılması gerekmektedir.

PANDOMİM (2)

Pandomim yolu ile dramada canlandırılabilir olan davranışlar, olaylar, nesneler adeta sınırsızdır. Örneğin, okulöncesi çocukları ile çalışırken öğretmen, onların dış fırçalama davranışını pandomim ile yapmalarını isteyebilir ya da çocuklar sanki lavaboda su ve sabun kullanıyormuş gibi yaparak el yıkama hareketlerini gösterebilirler. Çocukların genellikle çok hoşlarına giden, otomobil süren şoför, uçak kullanan pilot gibi roller de pandomim ile hareketlerle çalışılabilir. Ayrıca, daha karmaşık gibi görünen bazı konular da pandomim ile ifade edilerek işlenebilir. Örneğin, mevsimler konusu drama ile çalışılırken, mevsimleri canlandıran çocuklar, canlandırdıkları mevsime ilişkin olayları pandomim yolu ile gösterebilirler.

ÖYKÜ/OLAY CANLANDIRMA (1)

Çocukların, öykülere olan ilgilerinden hareketle, önceden bildikleri öyküleri ya da bilmedikleri yeni öyküleri, hareketlerle ve sözlü ifadelerle canlandırmalarına dayanan bu teknik, eğitici dramada sıklıkla kullanılan bir tekniktir. Ayrıca, öykü canlandırmanın yanı sıra, çocuklar için ilginç olan olaylar da canlandırma tekniğine uygundur. Çocuklarla öykü, olay canlandırması yapılırken, onları belirli diyalogları ezberlemekten çok, öyküdeki hareketleri, tekerlemeleri, şarkıları tekrarlamaya yönlendirmek gerekir. Önce, çocuklara öykü veya olay baştan sona anlatılır. Sonra, öğretmen öykünün/olayın geçtiği sahneyi (yeri) sözel olarak tanımlarken, çocuklara öyküde canlandıracakları hareketleri ve çıkaracakları sesleri hatırlatır. Öğretmenin hatırlatmasıyla çocuklar, öykünün o bölümünü oynarlar. Örneğin, öğretmen; "Derenin içindeki büyük taşlara basarak dereden geçiyor" der ve o roldeki çocuk ya da tüm grup, taştan taş basarak dereyi geçme eylemini yaparlar. Öykü, olay canlandırma sırasında, ara sıra öğretmen çocuklara kısa sorular sorabilir. Böylece, çocukların düşünmesine ve canlandırmaya kendilerinden bir şeyler katmalarına ve aktif katılımı sağlanmış olur.

ÖYKÜ/OLAY CANLANDIRMA (2)

- Öykü ve olay canlandırılırken, süreç ve roller çok karmaşık olmamalıdır. Rol sayısının az olması durumunda süreci izlemek ve anlamak daha kolay olabilir. Belirli roller oynanırken, sözel ifadeler çok uzun olmamalıdır. Katılan çocukların anlayabilecekleri, yaşlarına uygun sözcük ve deyimler seçilmesi uygun olur.
- Bazı durumlarda çocukların çok iyi bildikleri bir öykünün belirli sahneleri (özellikle okulöncesi çocuklarıyla çalışırken tamamı değil) seçilerek oynanır. Örneğin "Kırmızı Başlıklı Kız" öyküsünün, öyküdeki kızın, yatakta yatmakta olan anneannesi kılığındaki kurtla karşılaşması sahnesi, diyalogları ve hareketleri ile canlandırılabilir. Yalnızca belirli bir bölümün seçilmesi, çocukların dikkatlerini öykünün o bölümüne yoğunlaştırarak daha iyi anlamalarını sağlayabildiği gibi, ilgili bölümdeki olayı ve rolleri hatırlamaları ve zorlanmadan canlandırmaları bakımından da yararlıdır. Canlandırmaya başlamadan önce, öyküde o bölümü anlatan resim ya da birkaç resme dikkat yoğunlaştırılır. Resim ya da resimler çocuklarla birlikte incelenerek, roller, eşyalar ve araç gereç belirlenebilir.

RESİM YAPMA

- Yapılan drama etkinliğinin ardından, çocukların etkinlikte yaşadıkları yaşantılar ile ilgili olarak resim yapmaları, hem öğrendiklerini kavramlaştırmaları hem de yaşadıklarını farklı bir biçimde ifade etmeleri bakımından anlamlıdır. Bu nedenle birçok etkinlik, bireysel veya grup olarak yapılan bir resim çalışmasıyla sona erdirilebilir.

KUKLA DRAMASI

Kuklalar aracılığı ile drama oyunları, çocukların ilgisini en çok çeken tekniklerden biridir. Kukla draması, kukla perdesinin olmaması ve kukla oynatmaya çocukların tümünün katılması yönünden, kukla tiyatrosundan ayrılır. Kukla dramasında seyirci rolünde olan çocuklar bulunmaz. Gruptaki çocukların her birinin elinde, canlandırılacak karakter ya da nesnelerin kuklaları bulunur ve drama oyunu kuklalar aracılığı ile oynanır. Bazı çocuklar, kendilerini bir grubun önünde ifade etmekte zorluk çekerlerken, bir kuklayı ellerine aldıklarında kendilerini daha güvende hissederek konuşabilirler. Kumaş ve karton gibi malzemelerden yapılmış, parmak ve el yardımı ile oynatılabilen kuklalar, çocukların doğrudan doğruya dışa vuramadıkları iç dünyalarını, yaşantılarını ifade etmelerini kolaylaştırabilir. Ayrıca, çocukların, kuklaların sözlerine ve hareketlerine tepki vermeye, kuklalarla diyalog kurmaya eğilimli olduklarından hareketle, eğitimde kukla draması tekniğinden daha çok yararlanılmasının uygun olacağı ileri sürülebilir.

DUYUSAL ALGILAMA

Özellikle duyu geliştirme ve duyular yolu ile öğrenme çalışmalarında, dokunarak, bakarak, işiterek ve tadarak algılama tekniği kullanılır.

Örneğin, gözler bağlı olarak belirli nesnelere dokunma ve o nesnenin özelliklerini sözel olarak anlatmaya dayanan bir çalışmada, duysal algılama söz konusudur. Diğer duyulardan alınabilecek duyumların engellendiği ve yalnızca bir duyudan elde edilen duyumlara odaklaşılan böylesi çalışmalarda, çocukların konsantrasyon düzeylerinin yükseldiği, çalışmaya tüm benlikleri ile katıldıkları görülür.

DANS DRAMASI (1)

Duyguları, düşünceleri büyük beden hareketleri ile ifade etmek rahatlatıcıdır. Enerjinin dışa vurularak kullanılmasını sağlar. "Gelişmemiş" olarak nitelendirilen, bir anlamda uygarlığın, duygulara getirdiği baskıyı görece olarak daha az hisseden Afrika toplumlarında insanlar, tüm duygularını büyük beden hareketleri ile dışa vururlar. Evlenme törenlerinde mutlulukla dans edip şarkı söyledikleri gibi, ölü gömme törenlerinde de şarkı söyleyip dans ederek duydukları acıyı tüm vücutlarıyla serbestçe ifade ederler. Uygarlığın gelişmesinin bir ürünü olan duygulardan utanç duymayı, arkasına gizlenilecek maskeleri takmayıp, gerçek iç dünyalarıyla temasa geçerek, olduğu gibi, büyük beden hareketleri ile dışa vurmaları daha sağlıklıdır. İfade edilmeyen şiddetli duyguların bedende ve psikolojik yapıda oluşturduğu olumsuz etkiler bilinmektedir. Drama ve benzeri etkinliklerde, katılanların, çocuk ya da yetişkin, kendilerini, duygu ve düşüncelerini büyük beden hareketleri ile (zıplama, yuvarlanma, sallanma, koşma, sıçrama, tepinme) ifade edebilmeleri rahatlatıcıdır. Gerilimi azaltır.

DANS DRAMASI (2)

Drama etkinlikleri arasında dansın özel bir yeri vardır. Dramada dans, zihinde canlandırılan her şeyi ve duyguların ifadesini, duygusal katılımı içermelidir. Drama dansında, her çocuk elinden geldiğince içinden gelerek, dans eder. Ama hareketleri başkasından kopya etmez. Yani dramada dansın amacı, kendini, düşündüklerini, duygusal dünyasını ifade etmektir. Çocuktan beklenen şu ya da bu dans tekniğini öğrenmesi, uygulaması değildir. Kendi eşsiz stilini bulması, geliştirmesidir. Ancak, bunun gerçekleşebilmesi için, çocuğa bilinen dans teknikleri gösterilip, öğretilmemiş olmalıdır ki, çocuk kendi stilini geliştirebilsin. Bilinen dansları öğrenmiş olan kişilerin drama dansına uyabilmeleri biraz süre alabilir. Çünkü onlar, müziği duyunca, alışık oldukları, hareketlerle dans etmeye eğilim gösterirler. Ancak zamanla, drama dansının belirli hareketlerle sınırlanmış, ritmik tekrarlara dayanan bir dans olmadığını, her türlü beden hareketi ve figürünün tek amacının ifade etmek olduğunu anlarlar.

EĞİTİCİ DRAMADA ÖĞRENME TÜRLERİ

Eğitici drama; katılanlara şu öğrenme türlerini bir arada sunar:

- Yaşantılara dayalı öğrenme,
- Hareket yolu ile öğrenme,
- Aktif öğrenme,
- Etkileşim yolu ile öğrenme,
- Sosyal öğrenme,
- Tartışarak öğrenme,
- Keşfederek öğrenme,
- Duygusal öğrenme,
- İşbirlikli öğrenme,
- Kavram öğrenme,

EĞİTİCİ DRAMANIN YARARLARI

- Yaraticılığı ve hayal gücünü geliştirir,
- Zihinsel kapasiteyi geliştirir,
- Kendilik kavramını geliştirir,
- Bağımsız düşünme ve karar verme becerisine katkı sağlar,
- Duyguların farkına varma ve ifade etmeye katkı sağlar,
- İletişim becerilerine olumlu katkı sağlar,
- Sosyal farkındalığın artmasını ve problem çözme yeteneğini geliştirir,
- Demokrasi eğitimine destek sağlar,
- Grup içi süreçlere (arkadaşlık) olumlu katkı sağlar,
- Öğretmen ile öğrenciler arasında olumlu ilişkilere katkı sağlar,
- Genel öğrenci performansına olumlu etki (1+1=3)

YÖNTEM SEÇİMİNDE ETKİLİ OLAN FAKTÖRLER

- 1- Öğretim sonucunda öğrencide geliştirmesi istenen nitelikler (hedeflerin düzeyi)
- 2- Konunun özelliği
- 3- Öğretmenin yönetime yatkınlığı
- 4- Zaman faktörü
- 5- Maliyet
- 6- Öğrenci grubunu büyüklüğü
- 7- Programın niteliği
- 8- Öğrenci grubunun tutumları
- 9- Öğretmenin kişiliği
- 10- Sınıf atmosferi

İŞBİRLİKLİ ÖĞRENME YÖNTEMİ

İşbirlikli öğrenme; değişik yetenek, cinsiyet, ırk ve sosyal beceri düzeylerinden gelen öğrencilerin ortak bir amaç doğrultusunda küçük gruplar halinde çalışarak ve birbirlerinin öğrenmesine yardım ederek öğrenmeyi gerçekleştirmeleri sürecidir.

Öğretim etkinlikleri için yapılan araştırmalar, hem araştırmayı yapan bireyin kendisi hem de diğer grup üyeleri için yararlıdır. Grup üyelerinden birisinin yetersizliğini veya başarısızlığını diğer üyeler tamamlamaktadır. Grup üyeleri pozitif bağla birbirlerine bağlıdırlar. Yüksek başarı için bilgi, beceri ve kaynakları birleştirerek başarılı sunu yaparlar. İşbirlikçi öğrenme, grupla çalışmanın bir benzeridir.

İŞBİRLİKLİ ÖĞRENME YÖNTEMİ

İşbirlikli Öğrenme Nedir? (Yararları)

- Öğrencilerin öğrenmeye aktif katılımını sağlar,
- Farklılıkları görmelerini sağlayarak çok yönlü düşünebilme becerilerini geliştirir,
- Farklı kültürleri tanıma ve uyum sağlama becerilerini geliştirir,
- Sadece akranlarına değil konu uzmanlarına ulaşımı da sağlar,
- Yaratıcı güçlerinin gelişmesine katkıda bulunur,
- Liderlik vasıflarını fark etmelerini sağlar,
- İşbölümü ve işgücü paylaşımı ile daha kısa zamanda daha çok işi başarabilme becerilerini geliştirir,
- Topluluk kurma ve bir topluluğun bireyi olma duygusunu güçlendirir,
- Sinerji oluşturarak özgüven duygusunun gelişmesini sağlar.
- Öğrencinin öğrenmek için aktif katılımını destekler, bu ayrıca hayatımızda gerekli olan eleştirel düşünme becerilerinin kazanılmasını da sağlar.
- İşbirlikçi öğrenme, 'Bir elin nesi var, iki elin sesi var' ilkesi doğrultusunda hareket eden bireylere, işbirliğinin gücünden yararlanma olanağını sağlar.

İŞBİRLİKLİ ÖĞRENME YÖNTEMİ

İşbirlikli Öğrenme Ne Değildir?

- Basit küme çalışması değildir (Klasik bir öğretim metodu olan basit küme çalışmalarında öğrenciler, konuyu paylaşırlar ve her öğrenci kendi payından sorumlu olur. İşbirlikli öğrenme; karşılıklı etkileşimle ortak bir hedefe ulaşmadır. Öğretmen bu küçük gruplar arasında dolaşarak yönlendiricilik yapar),
- Öğrenci ya da grupların yarışı değildir,
- Birinin anlatıp diğerlerinin dinlemesi değildir,
- Birilerinin çaba gösterip diğerinin bundan yararlanması değildir,
- Öğrencilerin hem kendilerini hem de arkadaşlarını kapasitelerinin sonuna kadar geliştirmeye çalışmalarıdır (Zira, bir grubun kazanımları, her zaman tek tek üyelerin kazanımlarının toplamından fazladır),
- Bir sihirli değnek veya tek öğretim yöntemi değildir (Grup çalışmalarında öğrenciler, soru sorma, açıklama yapma, eleştirme, örnek verme vb. çok önemli öğrenme stratejilerini davranış haline getirme fırsatı bulurlar. Bütün bunlara rağmen işbirlikli öğrenme, her zaman, her yerde ve her soruna çözüm olarak düşünülmemelidir).

İŞBİRLİKLİ ÖĞRENME YÖNTEMİ

İşbirlikli Öğrenme Grupları

Çocuklar belli amaçları paylaşmak üzere bir araya gelerek işbirlikli öğrenme gruplarını oluştururlar. Bunlar üç şekilde oluşabilir.

1. Formal İşbirlikli Öğrenme Grupları: Bu tür gruplar bir ders saati veya birkaç hafta süreli olarak oluşturulabilir. Öğrenciler bizzat katılarak materyali organize eder, açıklar, özetler ve mevcut kavramlar ile birleştirir.
2. İnformal İşbirlikli Öğrenme Grupları: Bir kaç dakika ile bir ders arasında değişen süreler için oluşturulur. Bu sistem konuşma, gösteri, film ve video gibi doğrudan öğretmede kullanılır. Öğrencilerin dikkatlerinin öğretilmek istenen konuya çeken bir grup çalışmasıdır.
3. İşbirliği Esaslı Gruplar: Bunlar uzun süreli gruplardır (en az bir yıl). Heterojen gruplardır. Üyelik kalıcıdır. Yardımlaşma, teşvik, akademik gelişmeye yardım vardır. Uzun dönemli sorumluluk yükleyen ilişkiler oluşturulur. Materyale çekilmesi amaçlanır.

İŞBİRLİKLİ ÖĞRENME YÖNTEMİ

GELENEKSEL ÖĞRENME KÜMELERİYLE KUBAŞIK ÖĞRENME KÜMELERİ ARASINDAKİ FARKLAR

<p>Kubaşık öğrenme amaçlar, öğrencilerin kendi yeterlikleri dışında, bütün küme üyelerinin de yeterlikleriyle ilgilenme-lerini zorunlu kılacak biçimde yapılandırılmıştır.</p>	<p>Geleneksel öğrenme kümelerinde, küme amaçları, nadiren öğrencilerin birbirlerinin yeterlikleriyle ilgilenme-lerini zorunlu kılacak biçimde yapılandırılır.</p>
<p>Kubaşık öğrenme kümelerinde, açık bir bireysel sorumluluk vardır. Bu sorumluluk, her öğrencinin değerlendirileceği ve yeterli olduğu materyal ile ilgilidir. Öğrenciler, birbirlerine ilerleme düzeyleriyle ilgili dönüt verirler.</p>	<p>Geleneksel öğrenme kümelerinde öğrenciler, küme çalışmasında paylaşımı sağlamak için yeterince bireysel sorumluluk duymazlar. Öğrenciler birbirlerinin çalışmaların-dan ara sıra yararlanırlar.</p>
<p>Kubaşık öğrenme kümelerinde yetenek ve kişilik özellikleri açısından karma (heterojen) kümeler oluşturulur.</p>	<p>Geleneksel öğrenme kümeleri genelde benzeşik (homojen) üyelerden oluşur.</p>

İŞBİRLİKLİ ÖĞRENME YÖNTEMİ

Kubaşık öğrenme kümelerinde, üyeler birbirlerinin öğrenme sorumluluğunu taşırlar.	Geleneksel kümelerde üyeler, nadiren diğerlerinin öğrenmesi için sorumluluk duyarlar.
Kubaşık öğrenme kümelerinde, her üyenin en üst düzeyde öğrenebilmesi ve üyeler arasında iyi çalışma ilişkilerinin yapılandırılması amaçlanır.	Geleneksel öğrenme kümelerinde öğrenciler, büyük çoğunlukla tek başlarına çalışırlar.
Kubaşık öğrenme kümelerinde, birlikte çalışmada gereksinim duyulan toplumsal beceriler (liderlik, iletişim yeteneği, birbirine karşı dürüstlük gibi) doğrudan öğretilir.	Geleneksel öğrenme kümelerinde, bireyler arası ilişkiler ve küçük küme becerileri, genellikle yanlış biçimlen-dirilir.
Kubaşık öğrenme kümeleri kullanıldığı zaman, öğretmen; kümeleri gözler, küme çalışmalarının daha iyi nasıl yönlendirilebileceği konusunda her kümeye dönüt verir.	Geleneksel öğrenme kümelerinde, öğretmen kümelere nadiren karışır ve gözlemlerde bulunur.
Kubaşık öğrenmede, öğretmen, kümelerin daha etkili çalışmaları için, çalışma süreçleri boyunca gerekli işlemleri yapılandırılır	Geleneksel kümeyle öğrenme durumlarında, buna hiç dikkat edilmez.

İŞBİRLİKLİ ÖĞRENME YÖNTEMİ

Bu yöntem kullanılırken aşağıda belirtilen aşamalı sıraya uyulmalıdır:

- 1- Hedefleri saptama,
- 2- Kaynaklarla öğrenciye bilgi sunma,
- 3- Bir konuda çalışacak öğrencilerden küçük bir grup (2-6 kişilik) oluşturma,
- 4- Gruba belirlenen konu üzerinde çalışması için belli bir zaman verme ve onların takım halinde çalışmalarına yardım etme,
- 5- Sonuçları değerlendirme,
- 6- Hem bireyin hem de grubun erişisini kavrama.

Sonuç olarak işbirlikli öğrenme öğrencileri grupları ayırıp birlikte çalışmalarını söylemekle gerçekleşmemektedir. Öğrencilere grup ödevlerinin yaptırılması, birbirleriyle tartışması, birbirlerine yardım edilmesinin sağlanması da burada yeterli değildir. Gerçek anlamda işbirlikli öğrenme uygulayabilmek için grup etkinlikleri düzenlenirken iş ve ödül yapılarına dikkat edilmeli ve çalışma yapılandırılmalıdır.